Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 177 ՈՒՐԲԱԹ 3 ՕԳՈՍՏՈՍ 1884 (Ն. Տ.) 15 ՕԳՈՍՏՈՍ 23 ՇԵՎՎԱԼ 1301

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցմանց տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար գին սակարկութեամբ կըլլայ։

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Ղալաթիա, Նորատունկեան խան. հետեւեալ հասցէին՝

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده (اره‌ولك) غزته‌سی اداره‌سنه

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ	Համար	Տարեկան	200
»	»	Վեցամսեայ	100
»	»	Եռամսեայ	50
»	»	Ամսական	1
Գաւառաց	Համար	Տարեկան	240
»	»	Վեցամսեայ	120
»	»	Եռամսեայ	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան Ֆրանք	56
»	»	Վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՈՒՐԲԱԹ 3 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Երեկի թղթաբերով առնուած եւրոպական լրագիրք եգիպտական խնդրոյ վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը պարունակեն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Լորտերու ժողովոյն օգոստ. 7 ի նիստին մէջ Լորտ Տըլը Վօր հարցուց Արտաքին գործոց նախարարին թէ, Լորտ Նորթպրուք, որ Եգիպտոս կ'երթայ, ինչ պաշտօն պիտի ունենայ հոն. իր պաշտօն թէ՛ քաղաքական և թէ՛ ելմտակա՞ն պիտի լինի, և ե՞րբ Խորհրդարանին պիտի ներկայացուին Լորտ Նորթպրուքի տրուած հրահանգներն. և վերջապէս, արդեօք Վեհ. Սուլթանին կառավարութեան խորհուրդ հարցուա՞ծ է այս նկատմամբ։

Լորտ Կրանվիլ պատասխանեց. «Նախընթաց առթիւ մ'ըրած յայտարարութեանս վրայ յաւելում չունիմ ընելու. այսինքն՝ Լորտ Նորթպրուք Եգիպտոս կ'երթայ քննելու իրաց վիճակն, և Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութեան ցոյց տալու թէ գործոց այժմեան կացութեան մէջ ինչպիսի խորհուրդներ պարտինք տալ Խտիվին, և ինչ ընթացք պէտք է բռնենք։ Գալով լորտին տրուելիք իշխանութեանց, հրահանգներն այժմ կը խմբագրուին, և երբ Վեհ. Թագուհւոյն հաւանութիւնն ստանան, Խորհրդարանին պիտի ներկայացուին՝ Նստաշրջանին վերջանալէն առաջ։ Ազնիւ Լորտին վերջին հարցման կը պատասխանեմ թէ Լորտ Նորթպրուքի պաշտօնի մասին անգլ. կառավարութիւնն արդէն բանակցած է Վեհ. Սուլթանին հետ։»

Նոյն օրն Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ Պ. Ջ. Բէննէթ հարցուց առ Պ. Կլատսդոն թէ Բարձր Կոմիսէրի մը յԵգիպտոս առաքման նկատմամբ անգլ. կառավարութիւնք խորհուրդ հարցուա՞ծ է Բ. Դրան, քանի որ այդ պաշտօնատարի գործը պիտի լինի քննել և տեղեկագրել Վեհ. Սուլթանին երկիրներուն մէկ բարեկարգելի մասին (Եգիպտոսի) վիճակն։ Եթէ խորհուրդ հարցուած է, Վեհ. Սուլթանին կառավարութիւնն արդեօք ի գործ դրա՞ծ է յիշեալ Բարձր Կոմիսէրին տրուելիք հրահանգները չափաւորելու իրաւունքը։

Պ. Կլատսդոն յուզեց պատասխանել, առարկելով թէ պատասխան մի տալով խնդիրը միակողմանի կերպիւ ներկայացուած պիտի լինի ժողովոյն։

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Լոնտոն, 9 օգոս. Սթանտարտ կ'իմանայ թէ Լորտ Նորթպրուքի իշխանութիւնք աւելի ընդարձակ պիտի լինին քան որչափ կ'ենթադրուէր ի սկզբան։

Գահիրէէ կը հեռագրուի առ Թայմզ, թէ Բիւլըր հազարապետը Տօնկոլայէ Տէպպա գնաց, և ո՛չ եւս կը կասկածուի թէ Տօնկոլայի կառավարիչն անհաւատարիմ է եգիպտական իշխանութեան կամ թէ Մէհտիին յարած է։ Վերջին ժամանակներս անոր ձեռք առած միջոցները մեծապէս նպաստեցին Խարդումի պաշտպանութեան, և Կորտոն զօրավարին վիճակն ապահովցուցին, ապստամբաց յառաջխաղացութիւնը կասեցնելով։

Խտիւ իր պալատն առաջարկեց Լորտ Նորթպրուքի, որ չընդունեց, և ծանոյց թէ բնակակից պիտի լինի անգլիական քաղաքական գործակատարին, Սըր Իվլին Պէյրինկի, (որ արդէն իր ազգականն է, և իր քարտուղարն էր, երբ ինք Հնդկաստանի կուսակալ էր։)

ԿՈՐՏՈՆ ՄԻՇՏ ԿԸ ԿՌՈՒԻ

Գահիրէ, 6 օգոս. Բիւլըր հազարապետը Տօնկոլայէ կը հեռագրէ օգոս. 4 թուով. «Կորտոն փաշա Խարդումէ նամակ մը ղրկած է աստ, յորում կ'ըսէ. «Խարդում և Սենաար տակաւին «կը դիմադրեն Մէհտիի մարդոց։ Նա«մակաբերը կատարեալ տեղեկութիւն«ներ պիտի տայ իմ վրայ։ Դուք ալ «տեղեկութիւններ տուէք նմա, և ը«սէք թէ ո՛ւր կը գտնուին Գահիրէէ «Խարդումի օգնութեան եկող զօրքերն, «և ո՛րչափ են թուով։ Մեք 8,000 զօրք «ունինք ի Խարդում։ Նամակաբերին «100 տոլար տուէք։»

(Ստորագրեալ) Չ. Կ. ԿՈՐՏՈՆ

«Այս նամակ կնքուած է, և 28 Յուլիս թուականը կը կրէ։ Նամակաբերն այսօր կը վերադառնայ։ Կ'ըսէ թէ Կորտոն զօրավարը, Ստուարդ անգլիացի սպայն և Պ. Բովըր (անգլիական դեսպանատան և Թայմզի թղթակից ի Խարդում) լաւ են։ Խարդումի պաշարումը կը շարունակէ, բայց ապստամբք ետ քաշուած են իրենց առջի դիրքերէն։ Ապստամբաց բանակին կազմութիւնն այս է. 5,000 մարդ ընդ հրամանաւ Շէյխ-էլ-Օպէյտի, 2,000 մարդ՝ Շէյխ Ապուճէկայի, և 3,000 մարդ ընդ հրամանաւ Շէյխ-էլ-Պուսիրի, ընդ մէջ երկու Նեղոսներու։ Սպիտակ Նեղոսի վրայ է Շէյխ Ֆասալ, 3,000 մարդով, և Շէյխ Մուսթաֆա, 3,000 մարդով, կը գտնուի յՕմտուրման։ Գումար 16,000 զօրք՝ Կորտոն փաշա ունի եօթն զինեալ շոգենաւեր, որովք ամեն կողմ յարձակումներ կ'ընէ։ Պերպեր քաղաքն ինկաւ մատնութեամբ եգիպտական կառավարչին՝ Հիւսէյն Խալիֆա փաշային, որ թող տուաւ ապստամբաց ներս մտնել։ Եգիպտական պահապան զօրքը կռուեցան ապստամբաց ներս մտնելէն յետոյ, բայց ջախջախեցան և ջարդուեցան։ Հիւսէյն Խալիֆա փաշա չը վիրաւորեցաւ իսկ։ Այս պատմութիւն կը հաստատուի 13 զինուորաց խօսքովն, որք այդ պատերազմէ խոյս տալով Պերպերէ Տօնկոլա հասած էին։ Տեղական ժողովուրդն առջի եգիպտացի կառավարչայ վերադարձը կ'ուզէ, բայց, շատ կը վախնայ Մէհտիի Արաբներէն։ Կորտոն, 3 շոգենաւերու և քիչ մը զօրաց միջոցաւ, յաղթեցաւ 5,000 գրիւ եգիպտացորեն կորզել 11,000 ապստամբաց ձեռքէն։ Կորտոնի զօրքերն սպասեցին որ ապստամբաց ռազմամթերքն սպառին, և յանկարծ յամաք ելնելով, թշնամին ցիր ու ցան ըրին, և եգիպտացորենը վերուցին։» (*)

Սուաքին, 6 օգոս. առ Թայմզ. Երկու ուխտաւորք որ յունիս 25ին Խարդումէ անցան, կը պատմեն թէ, այդ թուականին, քաղաքը Կորտոն փաշայի ձեռքը կը գտնուէր միշտ։ Երէկ աստ հասան 98 ուխտաւորք եւս, որք յունիս 25ին Խարդումէ մեկնած էին։ Ասոնք ալ կ'ըսեն թէ նոյն օրը Խարդում լաւ վիճակի մէջ էր։ Տամէր քաղաքն, 2 թնդանօթ ունեցող զօրախմբի մը կողմէ պաշտպանեալ, ապահով էր։ Քանի մը Մէհտիական Տէրվիշք պաշարեցին զայն, բայց ապա թողուցին, այլուր կատարելի յարձակման մը մասնակցելու համար։ Մինչ ուխտաւորք կը կենային ի Խարդում, Կորտոն զօրավարը գնաց Ճէրայիա, Սպիտակ Նեղոսի վրայ, և վերադարձաւ բազմաթիւ կովեր, ոչխարներ և շատ եգիպտացորեն բերելով։ Շէնտի և Տամէր քաղաքներն Եգիպտացւոց ձեռքն են միշտ։ Ապստամբք այս քաղաքաց հանդէպ բանակած են, ի Մէտամմէ, և Եգիպտացիք, Շէնտիէ ելնելով, ուր ժողովուրդն հաւատարիմ կը մնայ, նաւերով կը յարձակին ապստամբաց վրայ։ Մէքքէ գնացող այս ուխտաւորք կուգան Աֆրիկէի խորերէն, Թիմպուքթուի և Հաուսայի մօտերէն, և երկու տարի և շատ աւելի հետք ճամբայ կը քալեն։

(*). Թայմզ խմբագրական յօդուածի մը մէջ կ'ըսէ թէ Կորտոն զօրավարի սոյն նամակին հարազատութիւնն ո՛չ եւս տարակուսելի է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ

Հռոմ, 7 օգոստ. Իտալական հեռագրային գործակալութիւնը Լոնտոնէն առնելով հեռագիր մը կը հրատարակէ, ծանուցանելով թէ Լորտ Կրանվիլ հրահանգ տուած է Հռոմի իտալական դեսպանին՝ պաշտօնապէս շնորհակալութիւն յայտնել իտալական կառավարութեան՝ այն աջակցութեան համար զոր Դեսպանախորհրդոյ մէջ իտալական լիազօրք տուաւ անգլ. կառավարութեան ղանազան առաջարկութեանց։ Անգլ. Նախարարութիւնք մեծապէս կը գնահատէ իտալական կառավարութեան այս բարեկամական ընթացքը։

Պերլին, 7 օգոս. Կ'ըսուի թէ Լոնտոնի գերմանական դեսպան Մինստըր կոմսին հրահանգ ղրկուած է իմանալ լորտ Կրանվիլէ թէ, Աղեքսանդրիոյ ռմբակոծումէն վնասելոց համար որոշուած հատուցմունք ե՞րբ պիտի վճարուին։ — Գերմանիոյ մէջ հանրային կարծիքն աննպաստ է Անգլիոյ եգիպտական ձեռնարկութեան։ Մինստըր կոմսին Դեսպանախորհրդոյ մէջ Եգիպտոսի առողջապահական վիճակին նկատմամբ ըրած առաջարկութեանց լորտ Կրանվիլի կողմէ մերժումն այս թշնամական զգացումն աւելցուցած է ի Գերմանիա։ Այժմ, լորտ Նորթպրուքի յԵգիպտոս առաքման նկատմամբ գերմանական կարծեաց բովանդակութիւնն այս է թէ Անգլիա, թէեւ երկար ժամանակէ հետէ կը միջամտէ Եգիպտոսի գործոց, բայց տակաւին չգիտէ թէ ինչ պէտք է ընել հոն, և կ'ուզէ ժամանակ վաստկիլ։

ԼՈՐՏ ՆՈՐԹՊՐՈՒՔ

Թայմզ իր օգոստ. 8 թուով, (որ Վառնայի թղթաբերին մեզ բերած վերջին թիւն է,) կը ծանուցանէ թէ Լորտ Նորթպրուք օգոստ. ամսոյ դէպ ի վերջը Լոնտոնէն պիտի մեկնի, և Թրիեստ պիտի երթայ, ուր իրեն պիտի ընկերանայ Սըր Իվլին Պէյրինկ, և երկուքն Աղեքսանդրիա պիտի երթան արքունի Աճէքս շոգենաւով։ Լորտ Նորթպրուք հետեւորդ պաշտօնեայներ չպիտի առնու, միայն Պօմընդ հարիւրապետն, իր անձնական քարտուղարն, իրեն պիտի ընկերանայ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԿԱՊՈՅՏ ՏԵՏՐԱԿ

Անգլիական կառավարութիւնք Խորհրդարանին ներկայեց Կապոյտ Տետրակ մի, որ եգիպտական ելեւմտից վերաբերեալ նորագոյն պաշտօնագրեր կը պարունակէ։ Ասոնց բովանդակութիւնք սա է.

1. Մայիս 13 թուով գնդապետ Մոնքրիէֆ, (Եգիպտոսի անգլ. պաշտօնակալաց մին,) կը ծանուցանէ թէ երկրին վիճակն յոյժ ծանր է, և կ'առաջարկէ ջնջել Նեղոս գետին և անոր ջրանցներուն վրայ անցորդներէն առնուած բաժի տուրքը։

2. Յունիս 2 թուով Պ. Մոնքրիէֆ կարծիք կը յայտնէ թէ կալուածական տուրքն յոյժ ծանր է մանաւանդ ի Վեր. Եգիպտոս, և կ'առաջարկէ նուազեցնել երկաթուղեաց սակագինը, ջնջել արմաւի և ուղտի տուրքերն, և թեթեւցնել [illegible] տուրքը։

3. Նուպար փաշա յունիս 8 թուականը կրող ծանուցագրով մը կը քննադատէ ծանր տրոց պահպանումն, որոց բարձումը պահանջուած էր յառաջագոյն։

4. Անգլ. ուրիշ պաշտօնակալի մը, Պ. Վինսէնթի յունիս 27 թուով մէկ տեղեկագիրն, որով կ'առաջարկէ Վերին Եգիպտոսի մէջ 20 առ 100 և Ստորին Եգիպտոսի մէջ 5 առ 100 զեղչել կալուածական տուրքն, և կ'ըսէ թէ այս տուրքի նոր բաշխումը գոնէ 30 տարւոյ պայմանաժամով մը հաստատուի, և այս բաշխում յետաձգուի մինչև որ համայն Եգիպտոսի մէջ կալուածագրութեան գործն ի գլուխ հանուի։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Լոնտոն, 6 օգոստ. առ Թայմզ. Չինաց Փոխարքայն կը հսկէ ծովառումբերու զետեղման ի գետին անցքն արգիլելու սահմանուած պատուարի մը շինութեան։ Հրաման տուաւ գնելու 12 տախտակաշափ ուժանակ, և յայտարարութեամբ մը բնիկներուն արգիլեց որ և է անարգանք ընել օտարազգեաց։ Թէև պատերազմասէր ոգին սաստիկ է Չինացւոց մէջ, այս քաղաք զարմանալի կերպիւ հանդարտ է։ Շոգենաւ մը կը պահուի աստ, ի հարկին Եւրոպացի բնակիչներն այլուր փոխադրելու պատրաստ վիճակի մէջ։

Շանկհայ, 7 օգոստ. առ Թայմզ. Բարձր հեղինակութիւն ունեցող անձ մ'ըսաւ ինձ թէ Ֆրանսայի և Չինաստանի միջեւ հաշտութիւնն ստոյգ է։ Ամերիկեան դեսպանն իրաւարարութիւն պիտի կատարէ, և հաւանական կը համարուի կարգադրութիւն մը որ ընդունելի լինի երկուց կողմանց։ Բայց միանգամայն կը կարծուի թէ այսպիսի կարգադրութիւն մի Ֆրանսացւոց համար առժամանակեայ պիտի լինի։ Չինացիք գիտեն թէ Ֆրանսա սոյն պահուս այլուր գործ տեսնելու պէտք ունի, և որ և է կ'ուզէ առժամապէս հաշտուիլ իրենց հետ։

Շանկհայ, 7 օգոստ. առ Նոյն. Ամերիկեան դեսպանը վաղը Շանկհայի կը հասնի։ Չինացիք հաստատ կը կենան, և հաշտութիւն ուրիշ կերպիւ չի կրնար կնքուիլ բայց եթէ ֆրանսական նոր զիջումներով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

Թան լրագիրն իր օգոս. 11ի քաղաքական տեսութեան մէջ կ'ըսէ. «Մի քանի օրէն կրնանք իմանալ թէ չինական կառավարութեան վրայ ինչ ազդեցութիւն պիտի ընէ Քէ-Լունկի նաւահանգստին և հանքերուն Ֆրանսական գրաւումը։ Վերջերս խօսք եղած էր վանսայան գրաւներու վրայ, զորս Ֆրանսա պարտէր ձեռք բերել իր պահանջմանց գործադրումն ապահովելու համար։ Մեր կարծեօք, Փուրպէ ծովակալին ձեռք բերած գրաւին պահպանումն և անմիջական շահեցումն ամենանուազ դժուարութիւն կը պատճառեն։ Ֆորմոզայի վրայ չինական տիրապետութիւնը շատ հին չէ։ 1662ին Չինացիք, քաղաքային պատերազմաւ արտաքսուելով հաստատուն երկրէն, առաջին անգամ արշաւեցին Ֆորմոզա, որոյ ծովեզերքէն վռնտեցին Հոլանտացիներն, և սկսան յետս մղել բնիկներն, որք մասամբ քրիստոնէութիւն ընդունած էին և ապաստանեցան լեռները քաշուիլ։ Մօտերս ալ, 1874ին, քիչ մնաց որ ճարոնական արշաւանք մը կղզւոյն անկախ մասը պիտի գրաւէր ի հաշիւ Ճաբոնի։ Այս պատմական յիշատակք փրկարար մտածումներ կրնան ներշնչել Ցոնկ-Լի-Եամէնի, (արդի պատերազմասէր Նախարարութեան Չինաստանի։) Նա կրնայ վախնալ թէ, Ֆրանսայի պահանջմանց [illegible] ասն՝ Ֆորմոզայի բոլորովին տիրելու՝ բնակիչներն իր իշխանութեան հետ հաշտեցնելով։ Նաեւ կրնայ վախնալ թէ մի՛ գուցէ Ֆրանսա Ճաբոնի հետ դաշնակցի և նորա իշխանութիւնն հաստատէ Ֆորմոզայի ամբողջին կամ մի մասին վրայ։ Չինական հաստատ երկիրի մի կէտին գրաւումն առժամանակեայ միայն կրնար լինել։ Չինացիք բաւական խելացի են հասկնալու համար թէ խիստ քիչ ջանք և ժամանակ կը բաւեն բոլորովին իրենց իշխանութենէն հանելու Ֆորմոզա կղզին։ Այսչափ ցաւալի պատահականութեան մը առաջքն առնելու համար, իրենց կը մնայ հրաժարիլ սովորական դարձած խարդաւանքներէն, և

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(5)(

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԶՈՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԻՆՔԶԻՆՔ ԿԸ ԾԱՆԿԷ

Բ.

Բայց այս չարամիտ զրոյցները տակաւ դադրած էին՝ երբոր նորեկն ամենուն սիրտը շահած էր, մինչև իսկ իր դռնապանուհւոյն, որ այնուհետև Պ. տը Ժանթիյեի միայն կը կոչէր զայն։

Ըսել չէ թէ Պ. Լըքոք այսպէս կ'ուզէր կամ իբրեւ ազնուական կը պարծէր. ընդհակառակն՝ ամենահամեստ քաղաքացւոյ մը պարզութիւն կը ցուցնէր՝ մեղմիկ ապտակներ և քաքալներ տալով թաղին մանկիկներուն, խանութպաններուն դրանը մէջ կեցած՝ հետերնին խօսակցելով և անոնց առեւտուրին վիճակն հարցնելու զիջանելով։

Այս պատճառաւ՝ իր քաղաքակցաց գործերուն աւելի ծանօթ էր ինք՝ քան անոնք իր գործերուն. բայց ստացած տեղեկութիւնները բարիք ընելու միայն կը գործածէր։

Դրացիները կը պատմէին թէ մէկէ աւելի վաճառական, որք նեղն ինկած էին և իրենց վիճակը չէին կրնար յայտնել, անոր ըրած պատեհաւոր փոխատուութեան շնորհիւ ազատած էին սնանկութենէ։ Երկու երեք ընտանիք կը յիշէին, որոց գաղտնի վէրքերը գուշակելով բժշկած էր։

Նախախնամութիւն մը համարուած էր։ Թաղին չաղակրատները կարճ կապոյտ թիկնոցով մարդուն կը նմանցնէին։ Մազարինի գրատան պահապաններէն մին, որ առիթ ունեցած էր ստուգել այն հիանալի ճշդութիւնն որով Լըքոք մարդիկ փրկելու համար կը միջամտէր, Պ. տ'Արլէնքուրի [illegible] կը նմանցնէր զայն, որ ամեն բան կը տեսնէ, ամեն բան գիտէ կ'ըսէր Պուրպոնեանց վերահաստատութեան ժամանակ շինուած հին երգ մը։

Արդարև շատ բան գիտէր այս ծերուկը, վասն զի իւր փոխ առած անձնաւորութիւնք մեր ժամանակի ամենէն ճարտար ոստիկանին անձնաւորութիւնը կը ծածկէր։

Պ. Լըքոք Ժանթիյեի՝ այն մեծահռչակ Պ. Լըքոքն էր, որոյ շահատակութիւնները, զորս վախճանեալ հոյակապ վիպասան մը պատմած է, սքանչացում պատճառած են ընթերցողաց։

Իւր բուն անունէն հրաժարիլ չէր ուզած, վասն զի անկից ամչնալու բան մը չունէր. միայն երկնցուցած էր, որպէս զի մեծցնել տայ, և մանաւանդ իւր որդւոյն մեծ ընտանիքէ աղջկան մը հետ ամուսնանալու օգնէ. վասն զի կ'ուզէր քաղաքացեաց այն դասուն մէջ տեսնել, ուր ազնուական երեւոյթները չեն արհամարհուիր։

Մնաց որ՝ իւր հարստութիւնը կեղծ չէր իւր անուան դէին պէս. իւր աշխատութեան արդիւնքն էր, և անխոստովանելի միջոցներով վաստկուած չէր։

Համեստ՝ բայց իւր պիտոյքէն շատ մեծ ժառանգութեամբ մ'աշխարհ մտած էր, և ոստիկանութեան պաշտօնը բնական կոչումով միայն վարած։

Ըստ այն պայծառ յաջողութեանց՝ որք զինք նշանաւոր հանդիսացուցին, Պ. Լըքոք, պարագայից զօրութեամբ, և գրեթէ յոչինչ, մեծագումար դրամ շահելու վիճակի մէջ էր գտնուած։

Ամեն անգամ որ Ֆրանսայի և մինչեւ իսկ օտար երկիրներու մէջ մեծ գողութիւն մը գործուէր, երբոր գանձապահ մը մեծագումար դրամ գողնալով փախչէր, Պ. Լըքոքի կը դիմէին, անոր խորհուրդ կը հարցնէին, կը թախանձէին որ յանցաւորները փնտռելու ձեռնարկէ, և դրամական մեծ վարձատրութիւններ կ'առաջարկուէին իրեն։

Միով բանիւ, Եւրոպիոյ մէջ միլիոն մը չէր գողցուէր, առանց Պ. Լըքոքի յանձնուելու այդ միլիոնին ետեւէն վազելու պաշտօնն. և որովհետեւ գրեթէ միշտ կը յաջողէր ձեռք ձգել, ոստիկանաց այս թագաւորն հարիւրին այսչափ կ'առնէր, որ առեւտուրի ճարտարութեանց մէջ գործածուած ամենէն շահաբեր դրամագլուխներու հասոյթը կը գերազանցէր։

Այս դարուս մէջ մարդ շուտ կը հարստանայ այս արհեստով. վասն զի արդի դրամատերք յանկարծ տեղ կը փոխեն կամիլին, և Պ. Լըքոք՝ դրամ շրջափողներուն մէջ ճարակած այս հինաւուրց հիւանդութեան նախամեծար բժիշկը լինելով, ի հարկէ մեծ շահեր պիտի ձեռք բերէր այնչափ բազմաթիւ և այնչափ արդիւնաւոր յաճախորդներէ։

Ուրեմն հարուստ էր, ամրապէս հարուստ, և իրմէ միայն կախում ունէր աւելի հարուստ լինիլ. բայց գոհ կը լինէր իւր արդէն ունեցածը փիլիսոփայաբար վայելելով, և չէր ուզեր աւելցնել։

Ընդհակառակն, ամեն ջան ի գործ կը դնէր ինքզինք մոռցնելու, և անցեալ ժամանակի Պ. Լըքոքէն նոր մարդ մը հոգցնելով ժամացոյցի պէս կանոնաւորեալ միջնակարգ քաղաքացի մ'ա նոր տեղը անցնելու, որ եղեռանց պատմութիւնը Կազէթ տէ Թրիպիւնօ լրագրին մէջ կարդայ, իշխանութեան ղեղծմանց դէմ գոչէ, և ձախակողմեան կեդրոնին հետ քուէարկէ.

Արդարեւ ճաշակով չէր որ ծերուկն այս անշան դերը կը խաղար. վասն զի միշտ գիտէր ընելու մտութիւնն ունէր, և աչերը փայլիլ կ'սկսէին երբոր իրեն խօսէին այն դատական մեծ խնդրոց միոյն վրայ, որք մէկ ամիս կը յուզեն բովանդակ Փարիզ։

Երբեմն իւր խուցին մէջ կ'զբօսնուր դատ մը վերաքննելով, և ձեռները կը շփէր երբոր կարծէր գտնել հետք մը, զօդ մը, ինչպէս ինք կ'ըսէր, զոր ոստիկանութիւնը չէր նշմարած կամ չէր գիտցած օգուտ քաղել անկէց։

Բայց Պ. Լըքոք որդի մ'ունէր, և այդ որդին իւր ուրախութիւնն էր, յոյսն էր, կեանքն էր։

Ի՞նչպէս և յո՞րմէ ծնած էր այդ որդին, զոր խնամով կը մեծցնէր յորմէ հետէ Աստուած տուեր էր իրեն։ Ոստիկանական պաշտօնատան ծերունիները երբէք տեսած չէին զինքն Լըքոքի. բայց Փողերանոցի թաղին բնակիչները կը հաւատային հաստատութեամբ թէ Բոնթի գետափը բնակող իրենց յարգի թաղակիցին կինը վախճանած էր։

Ինչ և իցէ, երիտասարդն, որ Լուի կը կոչուէր, և իւր այցետոմսերուն վրայ Լուի Լ. տը Ժանթիյեի կը դնէր, գեղեցիկ և յոյժ վայելչատիպ պատանի մ'եղած էր, մեծցի, թխորակ, հանճարեղ, ուժեղ, բարեկիրթ և մինչեւ իսկ սիրուն, թէև բնաւորութեանը մէջ քիչ մը մելամաղձոտութիւն կար։

Բարեկամները զայն «գեղեցիկ խաւարագած» կը կոչէին։

Իր նախակրթանքն Անգլիոյ մէջ ըրած էր, երկրորդական կրթութիւնը Գերմանիոյ մէջ, և իրաւագիտութեան ուսումն ու փաստաբանական փորձերը Փարիզի մէջ, և կատարեալ նոտար մը լինելու համար պէտք եղածէն երեքպատիկ աւելի կրթութիւն ու զգաստութիւն ունէր։ Զաւէն իսկ աւելի զգաստութիւն, վասն զի հայրն, որ լիակատար ազատութիւն տուած էր անոր, կ'ըղձար որ ամուսնութեան հանդիսաւոր դռնէն ներս մտնելէ առաջ քիչ մը երիտասարդական խենդութիւններ ընէր։

Լուի, չարաթն ի բուն իր դրամենեակը կ'աշխատէր և արձակուրդի օրերն իր հօրը կը նուիրէր։ Շան-տը-լ'Ալուէթ փողոցի դէպքին ծնած ու մեծցած դժնդակ ձմրան մէկ կիրակի առաւօտուն, իր հօրը՝ Պ. Լըքոքի՝ հետ գլուխ գլխի լաւ նախաճաշ մ'ընէր, զոր ճարտար խոհարարուհի մը պատրաստած էր։

Պ. Լըքոք կերուխումը կը սիրէր, ուստի և միշտ ընտիր կերակուրներ կը պատրաստուէին իր տան մէջ։

Խահուէն խմած ժամանակ նշմարեց որ տղան սովորականէն նուազ զուարթ էր, ըսաւ ծիծաղելով.

— Ի՞նչ ունիս այսօր, տղա՛ս. տըխուր և խոհուն կը տեսնեմ քեզ, իբր թէ խղճիդ վրայ ոճիր մ'ունեցած լինէիր։

— Քիչ մը տկարութիւն ունիմ, պատասխանեց խեղճն երիտասարդն։ Երէկ իրիկուն ամսոյ թաղի մը մէջ այցելութիւն մը տալու գնացի և կառք չը գտայ. հարկ եղաւ ժամ մը քալել ձիւնին մէջ, և պաղ առի։

— Եթէ անհանգիստ լինելու չափ հիւանդ ես, զաւա՛կս, ըսաւ հայրն, որոյ հոգածութիւնն արդէն կը զարթնուր, անկողին մի պատրաստել տամ քեզ հոս, և բժիշկ մը բերել տամ։

— Ո՛չ, ո՛չ, կակաղեց Լուի Լըքոք ձեռքը ճակտին վրայ տանելով, բան մը չէ, կ'անցնի։ Կը կարծեմ իսկ թէ օդն օգուտ պիտի ընէ ինձ։

— Կը գուշակեմ, ըսաւ հայր Լըքոք ժպտելով, երէկ հրաժեշտի ողջոյններդ տուած ես ամուրիական կենաց։ Ամէն մ'ամուսնացողի համար բնական է։

Օ՛, ես բացատրութիւն չեմ ուզեր քեզմէ, աւելցուց տեսնելով որ տղան ինքզինք արդարացնելու համար բերանը կը բանար. բաւական է որ կրցած ես Պոլոյն գալ տիկին Լըքօնթի տունն ինձ հետ ճաշել և օրիորդ Թերեզայի հետ տեսակցիլ։

Լուի պատասխանելու վրայ էր անշուշտ թէ իր ամենէն ջերմ բաղձանքն էր այս, Ժերթրիւտ վաղեմի դաստիարակուհին՝ ներս մտնելով քանի մը խօսք ըսաւ Պ. Լըքոքի ականջին ի վար։

— Շատ դէշ ընտրեր է գալու ժամանակը, մրմռաց Պ. Լըքոք, և սակայն չեմ կրնար չընդունիլ։

Սպասէ զիս հոս, սիրելի՛ Լուիս, քառորդէ մ'աւելի չեմ ուշանար. Պուլի փոքր գզրոցին երրորդ դարակին մէջ լաւ գլանիկներ կան, վառէ մէկ հատն, որպէս զի ձիւնին մէջ ըրած պտոյտդ մոռցնել տայ քեզ։ (Շարունակելի)

[illegible]

...նուի : Ցայնժամ Պ. Լինուէն հաստատեց թէ իրաւախոհութեան առաջարկը կուգար Ֆրանսացւոց մը կողմէ, որ իրաւունքի ներկայացուցիչ է, և կը մերժուի Գերմանացւոց կողմէ, որք աշխարհակալութեան ներկայացուցիչ են : — Ի դիմաց սպանիական հանրապետութեանց Ամերիկայի, Պ. Լամաս յայտարարեց թէ անոնք պատրաստ են միջազգային իրաւարարութեան ատեան մը կազմել որ իրենց մէջ ծագող վէճերը կարգադրէ: Որպէս զի այն քաղաք ուր այս դատարան պիտի գումարի, Դաշնակցական մայրաքաղաքի մը յատկութիւնը չառնու, կ՚ուզուի անկողմնական հողին դուրս, ի Բարիզ գումարել զայն : — Ժողովն որոշեց չեզոքացնել ջրանցքներն (ինչպէս Սուէզ և Բանամա) և նեղուցներն (ինչպէս Պալթիկ ծովու և Հիւսիսային ծովու միջեւ գտնուածներն,) և առ այս որոշեց նաեւ Տանիմարքայի, Շուէտի, Նորվեկիոյ և վերջապէս Ռումանիոյ չեզոքացումն, որպէս զի ազատութիւն մը այս երկիրները տիրելով ջրոյ ճամբաներուն ալ չտիրէ : — Վերջապէս, Քոնկոյի մէջ հաստատելի նոր փոքրիկ պետութեանց անկախութիւնը ճանչել յանձնարարեց ազգութեանց, առ պայմաններով, զորս պարտին կատարել Քոնկոյի Պետութիւնք. Խօսքի ազատութիւն, գերեվաճառի ջնջում, ծագած վէճերը միջազգային իրաւարարութեան դատարանին յանձնելու պարտաւորութիւն, վերջապէս առժամանակեայ ենթարկում քաղաքակիրթ ազգութեանց հովանաւորութեան : Բաց աստի, մաքսեր չպիտի հաստատուին ի Քոնկոյ, և տարբեր ընթացք չպիտի բանուի տարբեր ազգութեանց նկատմամբ : — Պերնի խաղաղասիրաց ժողովն գլխաւոր որոշումն եղաւ քաղաքակիրթ ազգութեանց փափաք յայտնել որ Միջազգային իրաւարարութեան Դատարանի մը յանձնեն իրենց վէճերը, փոխանակ զինու զօրութեան դիմելու : — Ժողովն ներկայ գտնուեցան ընդամենը 40 պատուիրակք, որք օգոստ. 9ին ցրուեցան, Մնայուն յանձնաժողով մը դնելով այս սկզբանց ծաւալման պաշտօնով :

ՔԱՐԱՆԴԻՆԱՅԻ ԽՆԴԻՐ. Անգլիոյ Երեսփ. ժողովոյ օգոստ. 7 ի նստին մէջ Լորտ Ֆիձմօրիս, հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ լորտ Տըֆրինի դիտողութիւն ըրած է 10 ասուր Քարանդինային վրայ, որ հաստատուած է Դարդանէլէն անցնող նաւուց համար, բայց մինչեւ հիմա իւր դիտողութիւնք արդիւնք չեն ունեցած : Դեսպանը պիտի աշխատի արտօնութիւն ստանալ Սեւ ծովէն եկող նաւերուն համար՝ Վոսփորի և Դարդանէլի նեղուցներէն անցնիլ առանց ցամաքի հետ հաղորդակցելու, և հետեւապէս առանց Քարանդինա կրելու : Նթէ չը յաջողի, պիտի աշխատի գոնէ Քարանդինայի տեւողութիւնը կարճեցնել :

ԱՆԳԼԻՈՅ ՀԱՆՔԵՐՆ. Անգլիոյ հանքերու վերատեսչաց տարեկան վերջին տեղեկագրէն կը տեսնենք թէ 1883ին Մեծն Բրիտանիոյ ամեն մասանց մէջ հանքածուխի արտադրութիւնն եղած է 163,737,327 տակառաչափ կամ թօնելադա, այսինքն 7,237,350 տակառաչափ աւելի 1882 տարւոյ արտադրութենէն : Բաղդատմամբ 10 տարի առաջուան հետ, կը տեսնենք թէ հանքածուխի արտադրութիւնն 1000ին 293 յաւելում կրած է: Ըստ այսմ ալ աճած են արտածութիւնն և ներքին գործածումն հանքածխոյ: 1882ին ածխահանքերու մէջ կ՚աշխատէին 503,987 գործաւորք, 1883ին՝ 514,935, Թէեւ ածխահանքերուն թիւն [illegible]

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

[illegible]

...բաքաղաքիս քանի մը թաղերուն մէջ սկսաւ մարդահամարի գործողութիւնը, բայց կառավարութիւնէն տրուած հրահանգաց համաձայն չլինելուն պատճառաւ՝ Պատրիարքարանն երեք դիտողութիւններ ըրաւ մարդահամարի կեդրոնական յանձնաժողովին : Կը յուսանք թէ դիտողութեանց կարեւորութիւն տրուի և մարդահամարի պաշտօնակալք իրաւակարգութիւն հրաւիրուեր են :

Առ. խորհրդոյ ժթ. նիստն տեղի ունեցաւ երէկ ի Ղալաթիա :

Խորհուրդն զբաղեցաւ քանի մ՚ընթացիկ գործերով և վաւերացուց Սամաթիոյ Ս. Սահակեան Սանուց ընկերութեան հիմնական կանոնագիրն :

Սամաթիոյ այրեացուեր Ս. Նիկողայոս հիմանց շինութիւնն աւարտած լինելով հիմնարկութեան օծման արարողութիւնն, ըստ որոշման Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Սրբազնագոյն Կրօնական ժողովոյ, պիտի կատարի յառաջիկայ կիրակէ առաւօտ, 5 օգոս., յետ աւարտման Ս. Պատարագի, ի ժամ 2, ի ձեռն Ս. Երուսաղէմայ Ամեն. Տ. Եսայի Ս. Պատրիարք Հօր և աջակցութեամբ բարձրաստիճան եկեղեցական Ս. Հարց :

Ուստի կը հրաւիրեմք զՁեզ որ բարեհաճիք ըստ Ձեր բնածին բարեպաշտական և կրօնասիրական զգացման՝ ներկայ գտնուիլ սոյն հոգեւոր հանդիսին :

Մնամք աղօթարար
Ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր
Փոխանորդ Նորին
ԳԷՈՐԳ Ծ. Վ. ԲՈՒՍԱՌՈՒԲԼԵԱՆ

Գալատու Խորէնեան երկսեռ վարժարանի ուսանողաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակէ, Օգոստ. 5, ի ժամ 3, վարժարանին մէջ :

Մալաթիայէն կը գրեն առ մեզ՝ յուլիս 19 թուով.

« Տեղւոյս ազգային ընթացիկ գործերն երթալով սխալ և անկերպարան վիճակի մը ենթակայ կը լինին : Ազգային ժողովական Տնարը նիստ չընելու որոշումը դեռ կը շարունակէ : Այս որոշման պատճառն է ժողովականաց որոշմանց անգործադրելի լինելը : Առաջնորդարանը գոց կը կենայ Նախընթաց ամսոյ սկիզբէն ի վեր : Տեղապահ Հայրը քաղաքէս բացակայ է : Ազգային կենսական իրաւունքներ առ տուն կերթան և օգտակարագոյնները շահագէտ զօրաւորք կը սեփհականեն :

« Նախընթաց ամսոյ 29 ին երիտասարդ հասակին մէջ կնքեց իւր մահկանացուն տեղւոյս երեսփ. ժողովոյ անդամ Բիւփէլեան Կարապետ աղան, ի հասակի 28 ամաց : Վաղամեռիկ հանգուցեալն իւր ազնիւ բարեբարոյ բնաւորութեամբն, ազգասիրութեամբը բոլոր ժողովրդեան սէրը գրաւած էր : Ուսման և յառաջադիմութեան փափաքով զինեալ՝ երկու տարի դպրոցի հոգաբարձութեան պաշտօնը անձնուիրաբար վարած է, հանդերձ դրամական զոհողութիւններով ազգասէր և որբ տղայոց դասագրքեր առնելով :

« Հանգուցելոյն գերեզմանին վրայ լացին և դեռ շատ պիտի լան իւր դժուահաս երկու եղբարքն, որք դեռ ուսման կը ծառայէին. մահուան այս դառն հարուածը կասեցուց զիրենք, ընտանեկան հոգը դրաւ զիրենք կրպակներու ներքեւ : Պիտի լան հանգուցելոյն երկու մատղաշ զաւակներն, որոց մին 4 իսկ միւսն 3 տարեկան, քոյր և եղբայր որբ մնային : »

Բեգրստալիքէն կը գրեն մեզ.

«Տեղւոյս հայ ուսանողութիւնը ամեն տարի մի ներկայացում է տալիս, որից գոյացած արդիւնքը օգտւում են ատ գտնուող քանիչափ չքաւոր հայ ուսանողները : Այդ ներկայացումների համար թոյլտուութիւն խնդրելը, կառավարական կանոնների համաձայն, միշտ առանձնում է մի որոշ պարագաման ունեցող պարոն : Այդ պարոնք թոյլտուութիւն խնդրելու ծառայութիւնը յանձն առնելուց զատ, առհասարակ այլ եւս չի միջամտում ներկայացման գործերին, միայն թէ ներկայացումից յետոյ ներկայացման արդիւնքի մասին պէտք է յայտնէ հրակոզ կառավարութեանը և աւելի ոչինչ: Այս տարի այդ մի տեսակ հասարակական պաշտօնը վեհանձնութեամբ յանձն առաւ Թիֆլիսեցի Պ. Իսահակեան, որը մասնաւոր գործերով քանի տարիէ ի վեր Պետերբուրգումն է գտնւում: Այս տարի յունիսին ներկայացումը տեղի ունենալուց գինի, Պ. Իսահակեանը առարկում է ուսանողական թատրոնական մանաժողովին թէ տեղւոյս քաղաքապետ Գրեսսէրը ներկայացումից գոյացած հազար րուբլի արդիւնքը մի առժամանակ ուզում է իր պաշտօնատանը պահել և յետոյ վերադարձնել : Այսպիսի մի նորահնար խաբէութեամբ, յիշեալ պարոնը անխղճութեամբ կորզում է խեղճ ուսանողութեան այդ մի պատկառելի գումարը, որին տասնաւոր աչքեր հինգ վեց ամիսներով սպասած էին : Ուսանողութիւնը զանազան միջոցների դիմելուն յետ, հազիւ հազ մինչեւ այժմ կարողացաւ երկու հարիւր րուբլի ըստանալ, իսկ մնացած պատկառելի գումարի համար, ինչպէս լսում ենք, ուսանողութիւնը մտադիր է սեպտեմբերին կառավարութեանը դիմել բողոքով : »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իլլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ՝ վճռաջինջ դատարանի անդամներէն Բէշատ, Տահսին Կարապետ, Շէվգի ու Մուսթաֆա էֆէնտիներու, և ամբաստանութեանց քննիչ խորհրդոյ նախագահ Պէքիր պէյի :

Իլլայի երկրորդ աստիճան՝ վճռաջինջ դատարանի անդամներէն Խարալէնպօֆորիտէս, առեւտրական դատարանի առաջին նախագահ Րիֆաթ, Ճինհայի վերաքննութեան դատարանի նախագահ Իպրահիմ, Հուգուգի վերաքննութեան դատարանի նախագահ Րեֆիգ պէյերու, վերաքննութեան դատարանի անդամներէն Էմին, և պատժական գործոց տեսուչ Եանգօ էֆէնտիներու :

Միւթէմայիզի աստիճան՝ Պոլսոյ պատժական նախնական դատարանի նախագահ Սամէթայի, և Բերայի նախնական դատարանի նախագահ Հիլմի էֆէնտիներու :

Երկրորդ աստիճան Մէճիտիյէ պատուանշան՝ վճռաջինջ դատարանի անդամներէն Ապտ-իւլ-Էզհար ու Թահսին էֆէնտիներու և Հիքմէթ և Մազհար պէյերու, և Փէրթէվ՝ Երիստէս և Բիւշրի էֆէնտիներու, և Ադլիէի Մէքթուպճի Խալիլի, և Պոլսոյ դատական քննիչ Շէֆիգ և Իզմիրնէի դատական քննիչ Ազարէգեան Սարգիս էֆէնտիներու, և առեւտրական վերաքննիչ դատարանին նախագահ Յովհաննէս էֆէնտիի Սուրէնեան :

Չորրորդ աստիճան Մէճիտիյէ՝ Պոլսոյ պայմանագրութեանց քարտուղար (մուգավէլըլթ մուհարրիրի) Ստեփան էֆէնտիի :

Երկրորդ աստիճան Օսմանիյէ՝ Թոփհանէի համբարակալ Հիւսնի պէյի, և Մէքթուպճը Սալիհ էֆէնտիի :

Վեհ. Սուլթանին յատուկ հրաւիրանօք, Ադրիա ծովակալն խալական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Վէրնոնի և իւր սպայից ընկերակցութեամբ չորեքշաբթի կէս օրին Երլտըզի պալատը գնաց, որուն նախաճաշ մը սպասեցաւ պարտիզին մէջ: Ապա ծովակալն իւր հրաժեշտի այցելութիւնը մատոյց Ն. Վեհափառութեան որ իւր բարձր գոհունակութիւնն յայտնեց նորա այցելութեան համար :

Նոյն երեկոյին, ծովակալը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Ակօստինօ Պարպարիկօ մարտանաւով :

Այս տարի ալ 25 աշակերտք ընդունուեցան Հայտար—փաշայի վիրաբուժական ու գետագործական վարժարանը, և վկայական տրուեցաւ յիշեալ վարժարանի շրջանաւարտ էֆէնտիներուն, որ 20 ի չափ են :

Սերայիոյ առհամանաց ուղղութեան Գօմիսէր Իսմայիլ պէյ՝ այսօր կ՚ուղեւորի ի պաշտօնատեղին :

Պոլսոյ առողջապահական ժողովոյ Նախագահ Հաճի Արիֆ պէյ՝ երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ արտաքին գործոց Նախարարին և Նորա խորհրդական Տատեան էֆէնտիի հետ տեսնուեցաւ :

Ընկղմեալ Դաւթամանի շոգենաւուն հրամանատարին, սպայից և այլ պաշտօնատարաց դատաստանը դեռ լրացած չէ, և հետեւաբար ոչ ոք դատապարտեալ է, կրսէ այսօր Թէրճէմանը Հագիգաթ :

Տրոց վարչութիւնն, առեւտրական և երկրագործական Նախարարութեան հետ միաձայնութեամբ, որոշեր են ընտաւ տուրք չառնուլ Թուրքիա ներմուծեալ երկրագործական մեքենաներէն : Այս տնօրինութեան շարժառիթն է երկրագործութիւնը քաջալերել :

Ցար կիմանայ թէ առեւտրական և երկրագործական Նախարար Սուպհի փաշա յիշատակագիր մ՚ուղղեր է Մեծ Եպարքոս բարձ. Սայիտ փաշայի, յորում ընդարձակ կերպով պարզուած են ոչ միայն երկրագործական ուսենկի մը հաստատման պէտքն, այլ նաեւ Պոլսոյ մէջ երկրագործական դրամատուն մը հիմնելու օգտակարութիւնն որ դաւառաց մէջ մասնաճիւղեր ալ ունենայ : Այս հաստատութիւնք պիտի օգնեն այն աղքատ երկրագործաց, որք չկրնալով մշակել իրենց դաշտերը, խոպան կը թողուն զայնս, ուսկից մեծ վնաս յառաջ կու գայ թէ՛ կալուածատերաց, և թէ՛ կայսերական գանձուն ու երկրագործական վիճակին :

Ցիշեալ ծրագրին համեմատ, այդ դրամատան համար հարկ եղած դրամագլուխը կայսերական կառավարութեան կողմէ պիտի մատակարարուի, և հաստատութեան համար չահու մասնաւոր աղբիւրներ պիտի յատկանան, նորա ապագայն ապահովելու համար :

Մաքսատանց գերմանացի քննիչ Պ. Բիւսբէլ յառաջիկայ շաբթու կը մեկնի մայրաքաղաքէս. Նորա կառավարութիւնը մտադիր է ուրիշ ձեռնհաս պաշտօնեայ մը բերել տալ Գերմանիայէն :

Եգիպտոսի առողջապահական յանձնաժողովն որոշած է յուլիս 5էն յետոյ Սայիտէն, Սինկափորէն և Քօլօմպօէն մեկնող շոգենաւներն ազատ թողուլ. իսկ Իտալիայէն եկող շոգենաւք 34 ժամու չափ քարանթինայի պիտի ենթարկին, և բժշկական քննութենէ և ծխման գործողութիւններէ յետոյ մաքուր անցագիր պիտի տրուի անոնց :

Ցանաստանի Նախարարներէն Պ. Տէլիեանի, որ քանիցս արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօն ալ վարած է, երէկ մայրաքաղաքս եկաւ :

Կոմս Ավրամ Գամանոօ Նախընթաց օրը Եվգաֆի պաշտօնատունն երթալով՝ Մահկիւլաթի տնօրէնին հետ երկար տեսակցեցաւ, հաւանականաբար՝ կալուածական ծանուցեալ խնդրոյն համար:

Պիրէոսի ռուսական հիւպատոսը մայրաքաղաքս եկաւ :

Գասըմբաշայի զինուորական Բիւչտիյէ վարժարանի շրջանաւարտ աշակերտաց 30ը ծովային վարժարանը ընդունուեցան :

Սելանիկի Նախորդ կուսակալին, կեդրոնական կառավարչին և վարչական ժողովականաց դատին շարունակութիւնը պիտի լինի առաջիկայ չորեքշաբթի : Ամբաստանեալք խնդրեր են դատարանէն, որ երկու տարիէ հետէ սկսուած այս դատը տակաւին չերկարաձգի, և նախագահը խոստացեր է փութացնել կարելի եղածին չափ :

Երզնկայէն առնուած լուրերը գոհացուցիչ չեն, կըսէ այսօր Թէրճէմանը Հագիգաթ, և կը հրատարակէ Պէլսան դաւառակի գիւղօրէից ոմանց երեւելեաց կողմանէ առ ինքն ուղղեալ հանրագրի մը իմաստ, յորմէ տեղեկութիւն կառնուի թէ քիւրդ ցեղապետներ, Ճօր և Եուսուֆ, Լօրանցի և Հայտարանցի աւազակաց հետ ընկերացած՝ Պայրամի երկրորդ օրը ժամը 3ին ժամանեալներ Դաշ-քէօյ և մէրին ու ստորին Կէլկէճ անուն գիւղօրէից վրայ յարձակելով, 800 դուար առեր տարեր են, և թէ՛ ժողովուրդը Միւշիր փաշային ու կառավարչին երթալով գանգատեր, և իրենց հետ 30–40ի չափ հեծեալ ոստիկան գրուեր է, սակայն ոստիկանք չեն յառաջացեր, յայտարարելով թէ իրենք աւազակաց վրայ երթալու հրաման չունին, և հետեւաբար յափշտակեալ դուարն մնացեր է չարագործաց քով : Հարստահարեալք, այս իմաստով հանրագիր մը ղրկեր են Բ. Դուռն ալ :

Երէկ հրատարակեցինք Ադրիանուպոլսոյ կուսակալին հեռագիրը Պ. Տիւսօի որդւոյն արձակման համար : Նոյնպէս կը ծանուցանէ թէ մասնաւոր հեռագրոց համեմատ աւազակներն 1,000 ոսկի փրկանք առնլով միայն արձակած են իրենց գերին :

Նոյն լրագրին ընդունած մէկ մասնաւոր նամակը կը բացատրէ պաշտօնական և մասնաւոր հեռագրոց միջեւ գտնուող հակասութիւնն : Ահասիկ այդ նամակն, որ Ռոտոսթոյէն գրուած է օգոստոս 13ին.

«Երէկ գիշեր, երիտասարդ Բիշար Տիւսօի առանց փրկանքի արձակուեցաւ աւազակաց ձեռքէն, 16 օր գերութենէ յետոյ : Աւազակներէն մին երիտասարդին հետ համաձայներ է և երկուքն ի միասին, պատեհ առիթէ մը օգտուտ քաղելով, յաջողեր են փախչիլ և մնալ 14 օրէ ի վեր լեռը պաշարող զօրախմբին հետ :

«Զօրախմբին հրամանատար Ահմէտ փաշա այս լուրն հեռագրելով, միանգամայն կը ծանուցանէ, թէ երիտասարդը ճանրայ ելած է ձիաւոր ոստիկանաց հետ Ռոտոսթօ գալու համար : Ադրիանուպոլսոյ կուսակալն այս լուրն առնլուն պէս, ներում շնորհեց Պ. Տիւսօին ազատող աւազակին : Ծարգ չգիտցուիր թէ միւս աւազակները ցրուե՞ր թէ անձնատուր եղեր են : »

Կարելի է ենթադրել թէ վերոյիշեալ 1,000 ոսկին ի վարձատրութիւն խոստացուած է այդ ազատարար աւազակին, և աստի յառաջ եկած է այս հակասութիւնը :

Պուլկարիոյ մահմետականք խնդրագրեր ուղղելով Սօֆիայի Կայս. Գոմիսէր Ալի Նիհատ փաշայի և Շեյխ Իւլ Իսլամ էֆէնտիի գանգատ կը յայտնեն թէ իրենց քաղաքային և կրօնական իրաւանց բռնաբարութիւնք կը լինին :

Այս տարի 22 նոր աշակերտք մտած են Պոլսոյ արհեստական վարժարանը :

Քաղաքապետութեան կողմէ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ Զաթալճայի շրջակայ գիւղերու ոչխարոց հիւանդութիւնն անհետացած է բոլորովին :

Զօրումէն կը ծանուցանեն մեզ յուլիս 20 թուով.

«Գաղատիոյ Նահանգի կուսակալ Վասըֆ Ալիւզ փաշա՝ անցեալ շաբաթ պաշտօնապէս հազարաւոր ժողովրդեան ներկայութեամբ Եօզղատու ձըմերանոցին սաջէ բացաւ Սամսոնի խճուղին :

«Այս խճուղին 64 ժամու միջոց կը տարածուի մինչ ի Սամսոն. ունի 52 կամուրջ և 400է աւելի ջրհեղ:

«Այս կամուրջներէ ոմանս տեղական ժողովուրդն և ոմանս կառավարութիւնն շինել տուած է և ոմանք ևս դեռ լրացած չեն : Հաջագ-Պեղազ՝ որ Զօրումի և Ալաճայի միջեւ է և 5 ժամ կտեւէ, Չէճ-պէյ՝ որ Զօրումի և Մարզուանի միջեւ է և 3 ժամ կտեւէ, և որք օձապտոյտ ճամբաներով սոսկալի կիրճ մը եղած էին, շնորհիւ այս ճանապարհաց և 10է աւելի կամրջաց մեծ դիւրութիւն կընծայեն ճանապարհորդաց: Բոլոր գիւղացիք՝ որք յառաջնումն մեծ դժուարութիւն ցոյց կտային շինութեան մասնակցելու, այժմ շնորհակալ են, երբ առանց դժուարութեան իրենց կառքերով երթեւեկեն :

«Վասըֆ. Ալիւզ փաշա կոչումն ըրած է նահանգիս դրամատերց, որ մասնաւոր ընկերութիւններ կազմել փութան կեդրոն քաղաքներն, Գաղատիա, Եօզղատ, Կեսարիա, Զօրում և Գըրշէհիր՝ կանոնաւոր երթեւեկութիւններ հաստատելու համար : Քանզի գաղթականաց Բուլկար կոչուած կառքերն մեծ յարմարութիւն ունին ճանապարհորդութեան և ճանապարհորդաց հոգին կը հանեն իրենց յամրութեամբ, կոշտ և տձեւ շինուածքով և հիւանդ ձիերով : Փափաքելի է որ արձագանք գտնէ այս առաջարկ :

«Արմտիք առատ են և ցորենի գինն հետզհետէ իջնելու վրայ է : — Ճէհրիի բերքն շատ առատ է, հոխան 6–7 դահեկանի իջած է. այս բերքը մշակ տուած է առեւտուրի : »

Ոստիկանութեան պաշտօնատունը Թուրք լրագրաց միջոցաւ հրատարակած է, թէ բժիշկ Հիւսամէտտին և բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն Ապտի պէյերն կիւրակէ օրը ժամը 9ին ատենները ընտանեօք հանդերձ Եէնի գիւղ Երմէնի-Թէփէսի ըսուած տեղէն՝ ուր դացած էին ի զբօս, վերադարձած ատեն, երբ՝ ուզեր են անցնիլ Հայոց եկեղեցւոյն պարտէզէն, պահապանը՝ խըռուած Իլիա յանկարծ դաշոյնով նոցա վրայ յարձակեր է, և օգնութեան աղաղակաց վրայ՝ տեղւոյն ձիաւոր ժանտարմայից պահականոցէն հասեր ազատեր են զանոնք, և պահապանն ու այլք ձերբակալուեր են : Ցարձակման չփոթութեան ժամանակ տղայոց մէկը գետին ինալով աջ թեւն ու արմուկն և աջ ոտքը թեթեւ վիրաւորուեր, և ժանտարմա Իպրահիմ ուսէն դանակոծուեր է մահակով,

Սահակ անուն 12 տարեկան հայ տղեկ մը Նախընթաց երեկոյ Սիրքեճի-իսկէլէսի կանգնած ատեն, դիպուածով ոտքը սահեր ծովը ինկեր է, և թէպէտ անդ պահանորդ գտնուող Ալի էֆէնտի անուն ոստիկանը տեսնելով հասեր ազատեր է. սակայն պատանին վախցած ու խմելու անկարող եղած լինելով կեդրոնական բանտին հիւանդանոցը տարուեր է ի դարման :

Ոստիկանութեան օրագրութենէն՝ որ հրատարակեալ է այսօր Թուրք լրագրաց մէջ, կիմացուի թէ, Չէնկէլ գիւղի բնակիչներէն վախճանեալ Ապտիւլ-Քէրիմ պէյի Ալի պէյ որդին՝ դըրացւոյն, Կէօչէեանի դուստրն առեր փախեր է, և ոստիկանութիւնն իմանալով՝ երէկ երեկոյ յիշեալ պէյն ու արբանեակները ձերբակալեր, և աղջիկը պահուած տեղէն երեւան հանելով՝ պարտ ու պատշաճ քննութեան ձեռնարկեր է : Օրագրութիւնը կըսէ, թէ Ալի պէյ հարուստ ժառանգաւոր (միրասեդար), խիզախ, դատարկասուն, համբաւաւոր ու ծանուցեալ անձ մ՚է :

Վոսփորի բնակիչներն երկու բողոքագիր մատուցեր են, մին Առեւտրական Նախարարութեան և միւսը Շիրքէթի վարչութեան, յորում Շիրքէթի շոգենաւուց երթեւեկութեանց, գլխաւորաբար Գուզկունճուքի գծին անկանոնութիւնը կը յայտնեն և կը գանգատին սակագնոց բարձր գնէն :

Ցառաջագոյն ևս առեւտրական Նախարարութիւնն Ցանձնախումբ մը կազմած էր, որում կը մասնակցէին նաեւ Շիրքէթի վարչութեան անդամներէն

մի քանին՝ այս գանգատանաց վերջ տալու համար, բայց այս ցանձնաժողովոյ աշխատութիւնք արդիւնք մը չունեցան։

Ցիշեալ Նախարարութիւնն այժմ ուրիշ յանձնախումբ մը կազմած է՝ ուր Շիրքէթի ընկերութիւնը նոյնպէս ներկայացուցիչ ունի՝ այդ բողոքագրերը քննելու համար։

Ցակոբ էֆէնտի Ֆրէնկեան՝ որոյ Խնայողական Սնտուկին տնօրէն անուանիլն ծանուցած էինք՝ երեքշաբթի օր իր պաշտօնին գլուխն անցած է։ Ընդհանրապէս կը կարծուէր թէ՝ հանգուցեալ տնօրէն Փափազեան Մկրտիչ էֆէնտիի որդին Լեւոն էֆէնտի, կամ եղբայրը՝ Յովհաննէս էֆէնտի պիտի յաջորդէին այս պաշտօնին։ Բայց կ'երեւի թէ այլեւայլ նկատումներ ստիպած են առեւտրական Նախարարութիւնն՝ այդ էֆէնտիներն իրենց նախկին պաշտօնին մէջ պահել, Խնայողական Սնտուկի հաշուակալութեան Դիւանին մէջ։

Պաշտօնական ակմբոց մէջ զրոյց կայ թէ, կըսէ Մօնիթէօռ, քանի մը նախարարական փոփոխութիւնք պիտի լինին։ Ի մէջ այլոց կըսուի թէ ելմտական Նախարար Միւնիր փաշա, որ քանի մ'օրէ հետէ անձնական տկարութեամբ բնակարանէն դուրս չելնէր, ուրիշ պաշտօնի մը պիտի կոչուի։

Կիմանանք թէ Հռովմայ Ս. Պապը Պիոս Թ.ի պատուանշանը շնորհեր է Սէլանիկ-Մէթրովիձայի երկաթուղւոյ կայսերական Գօմիսէր Ֆուբբր էֆէնտիի։

Զէյթէնէն եկած ուղեւորներ կը պատմեն, թէ երկրաշարժի ցնցումներ սկսեր են այդ կողմերը։ Ցնցումներն յաճախ յաճախ կը պատահին ստորերկրեայ ձայներով։ Ժողովուրդն՝ անցեալ դժբաղդութիւններն յիշելով՝ յոյժ սարսափահար է, և մէկ մասն արդէն իրենց բնակարանները թողլով բացօթեայ տեղեր բնակութիւն հաստատած են։

Նէմճէէն կը հեռագրեն թէ ընդարձակ պաշտօնատան մը շինութեան ձեռնարկուեր է Նահանգին կեդրոնը, քաղաքային և զինուորական իշխանութեանց համար։

Բերայի ոստիկանութիւնը նախընթաց օր ձերբակալեց Սարըմսաքանուանեալ Բեթրօ անուն հռչակաւոր գողն, որ երկար ժամանակէ ի վեր կը փնտռուէր։ Իր վրայ գտնուեցան երեք ադամանդներ, մեծ արժողութեամբ, զորս՝ ըսաւ թէ, 180 ոսկւոյ գնած է Յունաստանի մէջ մինչդեռ այդ թանկագին քարերն 500 ոսկիէ աւելի կ'արժեն։ Հարցաքննութիւնը կը շարունակի, և այժմ ոստիկանութիւնք կը փնտռէ այդ ադամանդներուն տէրերը։

Իւսքիւպէն կը գրեն Լա Թիւրքիի թէ Քոչիանիք գիւղին Գայմագամը վերջին օրերս զոհ գնացեր է ոճրագործութեան մը։ Բարեբաղդաբար ընդունած վէրքերը մահացու չեն և այժմ սկսած է ապաքինիլ։ Իւսքիւպի կառավարիչը գովելի արդիւնաւորութեամբ վարուեր է այս գործին մէջ։ Վարչական բոլոր անդամներն և ծերոնի կրօնականն պետք ձերբակալուեր են և բանտ պիտի մնան մինչեւ որ յանցաւորները բռնուին։ Այս վերջիններէն մին արդէն ոստիկանութեան ձեռքն է, իսկ երկրորդը փախած է։

Նախընթաց երեկոյ, Շէհիր Էմինի կողմը հարսանեաց հանդէս ունեցող տան մը մէջ խրախճանաց ժամանակ, Սուլաշի անուն 18 տարեկան երիտասարդ մը զարկեր սպաններ է Մէհմէտ անուն 20 տարեկան երիտասարդ մը, և ինքն ալ իսկոյն ձերբակալուեր է։

Նախընթաց գիշեր, ժամը 2ին ատեններ, Սուլաղ-Մէնան բնակած Թաղը վեր ի վայր եղեր է տան մը մէջէն լսուած աղաղակաց վրայ, Ոստիկանք հասնելով քններ են թէ կատու մը նոյն տանը պարտիզին պատէն անցեր է վազվզելով, և կղմինտրներ իյնալով ջախջախելուն վրայ կարծելով թէ գող մտած է, ճիչ ու աղաղակ բարձեր են։

Երէկ Նէտիգուլէի դուրսը Ղազլը-Չէշմէ Նօրիկի խաղախորդարանին մէջ սեւ յարդարելու համար կտաւատի իւղ եռացած ատեն, իւղն յորդեր բոցբոքեր է, բայց շուտով առաջքն առեր են. գործարանին միայն պատուհաններն, շրջանակներն և առաստաղն այրեր են սակաւ մի։

Երէկ գիշեր Ճանպազխէ բնակած Թաղը գերձակ Նուբիի երեք ու կէս տարեկան զաւակը տանը սենեկին մէջ խաղացած ատեն, պատին վրայ կախուած րէվօլվէրն դիպուածով իյներ, կրակ առեր և վիրաւորեր է խեղճ զաւակին։

Չորեքշաբթի օրը Օրթագիւղ Նաքօ անուն հրէայ մը մսավաճառ Նասէֆի հետ կռուի բռնուելով, աջ կողէն զարկած վիրաւորեց զայն, և թէպէտ հրէայք ուզեցին ոստիկանութեան ձեռքը չյանձնել չարագործը, բայց ոստիկանապետ Փէփիի սաստ հրէից տուները խուզարկելով, գտաւ ձերբակալեց Նաքօն և Ղալաթիա Սէրայի բանտը ղրկեց։

Մեր չորեքշաբթի աւուր թուով, իբր վերջին լուր, ծանուցինք թէ Շէրէֆ Րէսան շոգենաւը դարձեալ չէ հասած Վառնայի կառախմբին, որ մեկներ է առանց Օսմ. պայուսակաց։ Էնքսբրէս հետեւեալը կը գրէ այս առթիւ։

«Այն փոքր յապաղումը զոր Թարիֆ կը ծանուցանէ այսօր Շէրէֆ-Րէսանի Վառնա հասնելուն առթիւ, երկու ժամու յապաղում մ'է։ Արդէն Մախսուսէի շոգենաւուց առաւել կամ նուազ յապաղմամբ Վառնա հասնելու խնդիրն իր նշանակութիւնը կորուսած է. խնդիրը Շէրէֆ-Րէսանին չըհասնելուն վրայ է։ Արդէն նախազգուշացուած էր այս և հաշուին դժուար չէ ընել։ Շէրէֆ-Րէսան իր առաջին ուղեւորութեան ժամանակ, միջօրէէն 3 ժամ վերջը ճանբայ ելած էր կամուրջէն և սրբչաւ կառախումբին մեկնելէն 5 ժամ վերջը հասաւ Վառնա։ Հետեւաբար սարակոյս չկայ թէ անցեալ երեքշաբթի կէս օրէն մէկ ժամ յետոյ մեկնելով 2-3 ժամ պիտի յապաղէր դարձեալ։ Այսպէս ալ եղաւ և Օսմանեան թղթատարական պայուսակներն յատուկ կառախմբի մը յանձնուեցան որ թերեւս սրարշաւին հասած լինի ո՛ և է կէտի մը վրայ։

«Պէտք չէ մոռնալ թէ օգոստոս 1/13էն սկսեալ գործադրութեան դրուիլ օսմանեան և պուլկարական թղթատարութեանց միջեւ կնքեալ պայմանագիրն։ Կիմանանք թէ կայսերական կառավարութիւնը մտադիր է առժամանակ մը առկախ թողուլ թղթատարական խնդիրն։ Բայց միթէ այս որոշմամբ հարկ չ'պիտի լինի եւ կենալ նաեւ Պուլկարիոյ հետ կնքեալ թղթատարական պայմանագրէն։

«Այդ պայմանագիրը գլխաւորաբար կը տրամադրէ որ օգոստ. 1/13էն սկսեալ թղթատարական փոփոխութիւնը կատարուի միմիայն օսմանեան փոշտին ձեռամբ։ Արդ, ցորչափ Թուրքիա թոյլ տայ որ իր երկրին մէջ օտար նամակատունք գտնուին, պուլկար կառավարութիւնը չկրնար մերժել այդ նամակատանց կողմէ Եւրոպա ինչպէս նաեւ Եւրոպայէն անոնց հասցէին ղրկուած պայուսակներն։ Ասոր բնական հետեւանքը, հետեւանք որ ցաւալի է ամեն տեսակէտով, սա կը լինի թէ թուրքո-պուլկարական պայմանագիրն դեռ գործադրութեան դրուած չպիտի կարենայ նկատուիլ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՍԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

(Այս օրուան)

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏԱՑ

Վիէննա, 14 օգոստոս

Աւստրիոյ Նախարարապետ Թաաֆէի կոմսն այսօր տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Պիզմարք իշխանին հետ ի Ֆարձին։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 14 օգոստոս

Նըեսփ. ժողովն, որ Վերաժողովոյ վաւերացմէն յետոյ իւր սովորական նիստերն սկսած է, Թօնքինի համար խնդրուած վարկին վրայ կը վիճաբանի. —Նախարարապետ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի յայտարարեց թէ Չինաստանի հետ բանակցութիւնք կը շարունակին։

ԽՈԼԵՐԱ

Մարսիլիա, 14 օգոստ. երեկոյ

Այսօր 20 հոգի մեռան խոլերայէն։

Թուլոն, 14 օգոստ. երեկոյ

Այսօր 3 հոգի մեռան խոլերայէն։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ — նուազումն — անգլ. ոսկի	227,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր — նուազումն — անգլ. ոսկի	19,000
Պանքնօթք իսպահեստի — նուազումն — անգլ. ոսկի	1,85,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ —	41 7/8 %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Այսօր Պօրսան գոց է Լատինաց Աստուածածնին յիշելուն պատճառաւ։

Ղալաթիա, 2 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		(պանքայի)	110 1/2
3 »	»	(վճռականի)	110 1/8
3 » Բարիզի	»	(պանքայի)	22 82 1/2
3 »	»	(վճռականի)	22 90

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Ֆօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	ղրշ.	...
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	...
Այսօր Բէրայի մէջ	»	9 1
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	9 35 1/2
Բարձրագոյն գին	»	9 35 1/2
Նուազագոյն »	»	9 35 1/2
Կէս օրին	»	9 35 1/2
Փոխառութիւն 1863	ֆր.	56
» 1865		52
» 1869		46
» 1873		41
Պօն տիւ Թրէզօր	Անգլ. Լիր.	17 50
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	46 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	367
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	81

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լիր.	3 27
Գրէտի Ժէնէրալ (Գ. Կ.)	Օսմ. Լիր.	6 32
Պանք տը Գոնս.		5 25
Սօս. Շամա է վաշէօր	Օսմ. Լիր.	3 25
Թրամուէյ	» »	295
Իւնիֆիէ Եգիպտական		66 17 1/2
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		67 5
Գիշերը գործ չեղաւ		— —
Այս առտու բացուեցաւ		66 25
Կէս օրին նոյն գին		66 25

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 27
Անգլիական ոսկի	»	110 7
Քրիմից	»	51 15
Բօլ իմբերիալ	»	90 10
Ռուսլիէ թղթադրամ	»	8 94
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	9 2
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 6
Հինգնոց	»	102 10
Մէթալիք	»	89 20
Պլինձ	»	800
Թղթադրամ	»	2800
Վեշնոց	»	102 32

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 14 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 11/16
Օսմ. » բացուեցաւ	8 1/8
» » գոցուեցաւ	8 1/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	10 1/2
» » 1869	9 1/2
» » 1871	66 1/2
» » 1872	17 1/2
» » 1873	8 3/8
փոխառութիւն 1877	78 1/2
Պանք Օթօման	13 3/4
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	91 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	59 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	82 3/8
Տայրա Սանիէ	58 1/2
Տօմէնիալ (փոխառ. Բօչիլտ)	81 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	101 1/2
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 14 Օգոստոս ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 80
Օսմանեան երկաթուղի	21 50

Բարիզ, 14 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % բաց	107 87 1/2
» » 3 % բաց	78 70
Օսմանեան քօնսօլիտէ բանուեցաւ	8 22 1/2
» » գոցու. (գ. կ.)	8 17 1/2
Օսմանեան փոխառութիւն 1863	—
» » 1865	54
» » 1869	46
» » 1873	41
Օսմանեան երկաթուղի	45 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	526 25
Պանք Օթօման	594 37 1/2
Գրէտի Լիօնէ	555
» Ֆօնսիէ	1290
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կոր.)	1238 75
Սուէզի ջրանցք	1882 50
Ռուսական 5% 1877ի	97 1/8
Իտալական Ռանթ (բարձրացած)	95 60
Արեւելեան Ռուս. (Ռիէս Օրիան.)	—
Եգիպտական միացեալ գոց (իջած)	302 50
Սպանիական (արտաքին)	59 7/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	370
5% Հելլենական	354 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 20

ՄԵՏԵՈՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԱ

15 Օգոստոս (Ն. Տ.)

		ժ. վ.
Ծագումն արեգական (Աւերեւոյթ)		5 12
Մուտք » »		6 55
Կէս օր (Միջին ժամով)	12	4 11
Կէս օր (ժամ ըստ Տաճկաց)		4 58
Ծագումն Լուսնի (Աւերեւոյթ)	Ե.	28
Մուտք » »	Ա.	—
Երեւումն Լուսնի Ն. Ք. Օգոստոս 20 ին		

Առաւօտեան ժամը 8ին

Ծանրաչափ (Ծովու երես)	761 5
Ջերմաչափ	21 7
Նուազագոյն աստիճան	18 3
Բարձրագոյն » երէկուան	27 1
Խոնաւութիւն %	54
Բարձրութիւն անձրեւի 36 ժամու միջոցին հազարորդամետր	, 0

Ուղղութիւն հողմոյ հիւսիս չափաւոր։

ՕԳՈՍՏՈՍ 14Ի ՎԻՃԱԿԸ

Ծանրաչափը թեթեւ կերպով կ'իջնայ Միջերկրականի հիւսիսային մասին վրայ՝ հիւսիսային տկար հովով. Ծանրաչափը կ'իջնայ Միջերկրականի հարաւային մասին վրայ՝ փոփոխական տկար հովով. հիւսիսային տկար հով յԱդրիական, ի Տարտանէլ և յՕտեսա։

Բարեխառնութիւնը 28 աստիճան ի Պէրութ, 19 ի Փարիզ, 14 յՕտեսա և 9 ի Պետրսպուրկ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

Տփղիս, 2 յուլիս.

Տխուր լուրը արդէն ստացած կը լինիք. չուզեցի առաջինը լինել այդ Ձեզ հաղորդելու։ Արծրունի եղբայրների կալուածը՝ ընդարձակ կալէրիան իրենց բնակարանի և այգւոյ հետ՝ Յուլիս 6 ին աճուրդի ժամանակ միայն Բանկին։

Ի զու՛ր յոյսեր... ի զո՛ւր խոստումներ։

Չ'ենք ուզում մանել մանրամասնութիւններին մէջ. չենք ուզում մի առ մի թուել այն պարագաներ, որոնք առաջին պահանջքը 40 հազար րուբլին Բանկը տանելուն արգելք դառան. այդ շատ հեռու կ'տանէր մեզ. սակայն և գտնուեցան մարդիկ որոնք մինչեւ վերջին օրը խոստացան՝ նոյն իսկ հաւաքելու և լրանալու չլինէր 40 հազարը իրենց գրպանից ներս տանել. սակայն տագնապի ժամանակ, ճգնաժամի րոպէում, նրանք, այո՛, բաւականացան միայն իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել որ անկարող եղան խոստացածնին կատարելու։

Իսկ հասարակութիւ՞նը... հասարակութիւնը սկսած արհեստաւորից մինչեւ բարձրը սպասում էին. սպասում էին որ գործին ձեռնարկուէր, որ սկսուէր ստորագրութիւնը իրենց ամենասիրելի կաթողիկոսին անելիք ընծայի համար. և այսօր նրան ասում են որ այլ եւս ժամանակը անցաւ. ափսո՛ս։

Դառն է, սաստիկ դառն. ոչ մի զգայուն սիրտ, որի մէջ երախտագիտութեան վերջին կայծը եւս հանգած չէր, կարող էր առանց արտասուքի կարդալ «Մշակ» ի 66 թուոյ իւր խմբագրի գրած սիրտ կտրատող յառաջաբանը։

Եւ «Մշակ»ը դադարեց. թէեւ երկու ամսով, սակայն լաւ նշան չէր այդ։ Ռուսաստանի հայ երիտասարդութեան մի ստուար մասի համար փակուած են լրագրական էջերը։ Սակայն «Մշակ»ը անհրաժեշտ է. «Մշակին» նոր ոյժ տալու համար ոչինչ պէտք է խնայել. «Մշակը» Ռուսահայ երիտասարդների մեծամասնութեան համար — նիւում ենք մեզ այդպէս ասել — կենսական անհրաժեշտութիւն է։

Տասն և երեք տարիների ընթացքում յայտնի է այն շօշափելի օգուտը որ «Մշակ»ը տուեց ազգին. մի առ մի թուել այդ, աւելորդ համարում ենք. ամենքը այդ կարող են խոստովանիլ։ Պ. Գրիգոր Արծրունուն մինչեւ այսօր սրտի խորքից համակրել է հայ երիտասարդութիւնը, իսկ այսօր պաշտում է նրան։

Բայց ինչ օգուտ. ինչ օգուտ որ բացի ախտանքից, բացի ցաւելուց և արտասուելուց ուրիշ ոչինչ չենք կարող անել։

Սակայն կան և ուրիշ դասակարգեր մեր հասարակութեան մէջ. դասակարգեր որոնք ցաւելով հանդերձ կարող են ամեն ինչ անել։

Որքա՛ն անզգայ, որքա՛ն սակաւախօս պէտք է լինէ մարդ լռութեամբ ականատես լինելու այն մարդու կործանմանը, որ այդքան տարիներ գործեց հայ լրագրական ասպարէզում, որ կրկնում ենք այնքան զարկ տուաւ մայրենի լեզուի յառաջդիմութեան, և այդ ամենը արեց նա աւելի քան իր ոյժերը ներածին։ Նա թողեց իր անձնական գործերը։ Նա մոռացաւ իր կալուածները. պարտքերը դիզուեցան միմեանց վրայ. սակայն նա եռանդով գործում էր դեռ եւս առանց մի րոպէ վարանելու, կանգ առնելու։

Շատ փշոտ ասպարէզ ընտրեց իրեն Պ. Գր. Արծրունին. որքա՛ն դառնութիւն, որքա՛ն սոսկ բամբասանք լսեց նա խայտառակ հակառակորդների կողմից. սակայն չըհուսահատուեց և տասնեակ տարիների զարգարանքից յետ յաղթանակի դրօշը կարող եղաւ կանգնել։

Իսկ ժամանակը՞. — Ժամանակը գութ չունի։ Հոկեական անխիղճ պատուեց։ Տխուր րոպէ։ Եւ ճշմարտութիւնը քարոզելու համար ամեն բանից զրկուած հերոսը՝ այս անգամ եւս թաթախեց գրիչը և գրեց 66ի առաջնորդողը, տողեր, որոնք մարդու սրտի խորքը թափանցում են։

Իսկ հայ հասարակութիւնը՞. Նա դեռ անտարբեր է. և նոյն անտարբերութեամբ դուցէ կը նայի դարձեալ երբ Պ. Արծրունի անկասկած մի քանի շաբաթներից կը թողնէ և այն հայրական հարկը, ուր պարտիզի մէջ հանգչում են նրա սրտին ամենամօտիկ իւր պապի և հաւի սուրբ նշխարները։

Քանի՞ էք թէ ուզ, որ վեհանձնաբար
Սկսէք գործը հասարակութեան
Որ ծլեր ծաղկեր ամուր բարձրանար,
Ոսկէ տաճա՛րը սուրբ բարօրութեան։
Որ լոյս և ուսում այցելու լինէր,
Եւ քո պալատին և քո խրճիթին,
Որ իր բաղդն ու կեանք առատ անձրեւէր
Բռնած, աշխատած Ազգի ճակատին։

Ա.

ԱՍՏՂԱԳԻՏԱԿԱՆ

Թէ ի՞նչ հաւատք պէտք է ընծայել լուսնոյ՝ օդին փոփոխութեանց վրայ ունեցած ազդեցութեանը մասին.

Ա.

Ինչպէս որ իւր վերնագրէն ալ յայտնի է, մեր այս յօդուածոյն նիւթն պիտի ըլլայ լուսնոյ՝ օդին փոփոխութեանց վրայ ունեցած ազդեցութեան խնդիրն։ Ասոր համար նախ պիտի խուզարկենք թէ արդեօք այս կարծեցեալ բայց գրեթէ ընդհանրապէս ընդունուած ազդեցութիւնն ի՞նչ աստիճանի արժէք ունի, և յետոյ պիտի ցուցնենք թէ մթնոլորտին փոփոխութեանց մասին մեր հաւատարիմ արբանեկին տրուած յիշեալ կարծեցեալ ազդեցութիւնն ընդունելի չէ, և թէ լուսինն՝ ինչպէս երեւելի աստեղագէտք և օդերեւութաբանք հաստատած են՝ որ և իցէ ազդեցութիւն չունի օդին անընդհատ փոփոխութեանցը վրայ։

Արդ. գրեթէ մեր մանուկ հասակէն սկսեալ, անընդհատ լսած ենք թէ լուսինն ազդեցութիւն ունի օդին փոփոխութեանցը վրայ, և թէ մանաւանդ անոր քառորդաց քննութիւնն գրեթէ ճշդութեամբ գալիք օրերուն օդին վիճակն կրնայ որոշել։ Եւ յիրաւի ալ կը տեսնենք թէ՝ օրացոյցներուն կամ տոմարներուն մէջ ամեն լուսնոյ մի քառորդութեան, լրման կամ ծննդեան օրն նշմարող ամսաթուականաց ստորեւ նոյն օրուան օդին վիճակը կը դրնեն։ Ասանց ստուգութեան արժէքին վրայ խօսիլն իսկ բաւ մեզ գրեթէ աւելորդ է, որովհետեւ յիշեալ գուշակութեանց 100էն 5ն իսկ չպատահիր։

Ի վերայ այսր ամենայնի, ասիկա արգելք մը չըլլար ռամիկն ու ժողովրդեան խիստ ուսեալ մի մասէն զատ, ամենուն նոյն գուշակութեանց հաւատք ընծայելու։ Ասոր համար բաւական է որ գուշակութեանց միայն մին, թէպէտ և պատահմամբ, գայ ճշմարտութիւն գտնէ. իսկ այն բազմաթիւ գուշակութիւնք որք տեղի չեն ունենար, անտես կանցնին ու անոնց խօսքն իսկ չըլլար։

Եթէ ռամիկն ու անուս ժողովուրդը միայն լուսնոյ՝ օդին փոփոխութեանը վրայ ազդեցութիւն ունենալուն հաւատք ընծայէին, խնդիրն այնքան առաւելութիւն չէր ստանար. բայց դժբաղդաբար ամեն ուրեք և մանաւանդ Կ. Պոլսոյ մէջ նոյն իսկ ուսեալ մարդիկ, ինչպէս նաեւ նաւապետք, լուսնոյ քառորդաց օդին փոփոխութեանց վրայ ունեցած ազդեցութեանը վրայ լիովին հաւատք ունենալով, կուզենք իրենց ցուցնել թէ իրենց այս գաղափարը բոլորովին սխալ է, թէ լուսինն մթնոլորտին փոփոխութեանց վրայ որ և իցէ ազդեցութիւն չկրնար ունենալ, և թէ այս կարծիքս ամենամեծ աստեղագէտք ու օդերեւութաբանք պաշտպանած են։

Տեսնենք թէ ինչո՞ւ։

Լուսնոյ քառորդաց մթնոլորտին փոփոխութեան վրայ ունեցած ազդեցութեանը կուսակիցք, կըսէ Ս. Բալոյ իր Ժողովրդական Աստեղագիտութեան երրորդ հատորին մէջ, նոյն կարծեաց հնութիւնն ի մէջ կը բերեն, և կըսեն թէ այսպիսի գրութիւն մը ի՛նչպէս կանգուն կրնար մնալ եթէ հաստատուն բան մը չըլլար, այնչափ միլիոնաւոր դիտողութիւններէն եւս՝ որք խիստ զանազան կլիմայից տակ կատարուած են քան դարէն աւելի երկայն ժամանակամիջոցին մէջ։

Արդ՝ տեսնենք հիմա թէ ի՛նչ աստիճանի ստուգութիւն ունին նոյն ընդունելիք։ Թէոփրաստ իւր Նշանաց Անձրեւոյ և Հողմոց անուն մատենին մէջ կըսէ թէ «ընդհանրապէս լուսնոյ ծնունդն դէշ օդոյ ժամանակն է։» Նոյն գրքին ուրիշ մի պարբերութեանը մէջ կուսուցանէ թէ՝ օդոյ փոփոխութիւնք ընդհանրապէս դէպ ի լուսնոյ ծնունդն ու լրումն և քառորդութեանց ժամանակները կ'լինան,

Ուրեմն, կըսէ Արակոյ իւր վերոյիշեալ գրքին մէջ, լուսնոյ ծննդեան դէշ օդերուն, յաջորդ քառորդութեան ժամանակն պիտի հետեւի գեղեցիկ օդն, և ըստ իւր կարգին ասոր ալ պիտի յաջորդէ լիալուսնոյ դէշ օդն։ Ուրեմն լուսնոյ ծնունդք և լրմունք իբարմէ չպիտի կարենան զանազանուիլ ի մասին մթնոլորտական պարագայից որպիսութեանը, ինչ որ Արիստոտէլի բազմահմուտ աշակերտին քարոզած կարծեաց բոլորովին հակառակ է։

Այն որ հնութիւնն Հռովմայեցւոց ամենէն հմուտ կը կոչէր, Վարրոն՝ լուսնոյ մահիկիս եղջերաց զննութենէն հետեւեալ գուշակութիւնն հանած էր.

«Եթէ, կըսէ, մահիկին վերին եղջիւրն լուսնոյ մուտքին ժամանակն մթագոյն երեւի, լիալուսնէն ետքն անձրեւ կուգայ. եթէ ստորին եղջիւրն մթագոյն է, լիալուսնէն յառաջ պիտի անձրեւէ. և եթէ մահիկին կեդրոնն մթագոյն ըլլայ, նոյն իսկ լիալուսնոյ ժամանակ կանձրեւէ։»

Ոչ ոք կանգիտէ այս օրուան օրս թէ լուսինն իւր լոյսն Արեգակէն կառնու, և թէ որ և իցէ նիւթ յիշեալ երկու աստեղաց մէջ գոյութիւն չունի, որ կարենայ քառորդութեանց ժամանակ լուսաւոր փունջին զգալի կերպիւ տկարացընել։ Այսպէս լուսնոյ երեւոյթից լուսաւորութեան խաւութեան մէջ նշմարուող փոփոխութիւնք հարկաւորապէս երկրային մթնոլորտէն կախում ունին։

Երբոր վերին եղջիւրը մահիկին մընացեալ մասին նկատմամբ մթագոյն է, ասիկա ուրիշ բանէ յառաջ չի գար՝ բայց եթէ սա իրողութենէն թէ այս եղջիւրին ուղղութեան վրայ աւելի շոգի կայ, քան թէ տեսութեան միւս գծերուն երկարաձգութեան վրայ։ Եթէ այս շոգիները քիչ մը խոնարհին, ստորին եղջիւրն լոյսն կը տկարացընեն. նոյն ուղղութեամբ փոքր շարժում մը եւս կը բաւէ որ մթութիւնն ստորին եղջիւրին վրայ հանի։ Ուրեմն յիշեալ երկու հակառակ երեւոյթից մէջի տարբերութիւնն ուրիշ բանէ յառաջ չի գար՝ բայց եթէ շոգեաց փոքր կուտակութեան մը անկշռնական աւելի կամ նուազ բարձրութենէն։ Նաեւ հաւանական է որ յիշեալ շոգեաց կուտակութիւնն երկրիս միւս մասի մը վրայէն ամենեւին դիտուած չըլլայ։ Այսու ամենայնիւ այս հազիւ թէ տեսանելի կոյտն, որ առաջին գրքի մը մէջ բաւական հեռու եղող ժամանակի մը մէջ (այսինքն լիալուսնէն յետոյ) անձրեւ կը գուշակէր՝ եթէ հորիզոնին միայն քանի մը վայրկեան մօտենար, կըսեն թէ շատ մօտալուտ անձրեւներ կը գուշակէ։

Այս կարծիքէն այն յառաջ կուգայ որ, եթէ երկու դիտիչք իրարմէ մի քանի հարիւր մղոն հեռաւորութեան մէջ գտնուին, այն ատեն մի և նոյն ամպ մը, միոյն համար մահիկին վերին եղջիւրին վրայ և միւսին համար ստորին եղջիւրին վրայ տեսանելի կը լինի։ Այս միջոցիս քաղքի մը փոքր տարածութեան մը վրայ միեւնոյն ժամանակին մէջ դիտուեալ ամպ մը, հոս խիստ մօտալուտ անձրեւ մը և հոն ուշ անձրեւ մը պիտի ծանուցանէ։

Կը տեսնենք թէ այս ենթադրութիւնս ինչպիսի անհեթեթ հետեւութեանց առաջ կը հանէ մեզ։

Բատուայի համալսարանին բնագէտն Թօալտոյ նոյն քաղաքին մէջ շուրջ կէս դարէ ի վեր կատարուած օդերեւութաբանական քննութիւններն ուսումնասիրելով, լուսնոյ երեւոյթից և օդին փոփոխութեանց ու ոչ-փոփոխութեանց մէջ հետեւեալ համեմատութիւնն գտած է.

Ծնունդ լուսնոյ	6	առ	1
Լիալուսին	5	»	1
Առաջին քառորդ	2	»	1
Վերջին »	2	»	1
Մերձակէտ	5	առ	1
Հեռակէտ	4	»	1

Այս փոքր տախտակէն կը հասկցուի թէ 7 լիալուսնէն 6ը օդոյ փոփոխութեամբ առաջնորդեալ է, և թէ մին որ և իցէ փոփոխութեան չհամապատասխաներ.

Թէ 14 լիալուսնէն 12ը փոփոխութիւն մ'առաջ կը բերեն, և թէ 2ն օդն առաջուան վիճակին մէջ կը թողուն.

Թէ 21 լիալուսնէն 18ն փոփոխութիւն մը կը բերեն օդոյ մէջ, և 3ն որ և իցէ փոփոխութեան մը տեղի չեն տար, այսպէս միշտ 6 առ 1 համեմատութիւնն պահելով։

Ասկէ զատ յիշեալ տախտակին մէջ կը նշմարենք որ, լուսնոյ քառորդներն իբր օդոյ փոփոխութեան ճշմարիտ նշաններ համարելով, յիշեալ երեւոյթից 3էն միայն 1ին վրայ կը սխալինք և թէ միւս 2ն ճշդիւ կը գուշակենք.

Թէ 6 քառորդութեանց 2ին վրայ և 9էն 3ին վրայ կը սխալինք ու 6ն ստոյգ կը գտնենք։

Բատուայի բնագէտը միայն լուսնոյ իւրաքանչիւր երեւոյթին տեղի ունեցած օրերուն մէջ յառաջ եկող մթնոլորտական փոփոխութեամբ չի գոհանար, այլ նոյն երեւոյթից ազդեցութեանց կը յատկացնէ նաեւ նախընթաց երեկոյեան և միւս օրուան օդային փոփոխութիւններն։ Քանի մը պարագայից մէջ իսկ, նոյն կարծեցեալ լուսնական ազդեցութիւնք լուսներեւոյթէն երկու օր յառաջ և երկու օր ետքը կերկարաձգէ։

Այսպիսի սկզբունքներ ընդունելով, զարմանալի՞ է արդեօք, կըսէ իրաւամբ Արակոյ աստեղագէտը, թէ լուսինն նմանօրինակ զօրաւոր ազդեցութեամբ մը օժտեալ երեւցած լինի, և թէ օդոյ փոփոխութեանց թիւն միշտ ոչ-փոփոխութեանց թիւէն աւելի եղած ըլլայ։

Բիլկրամ Վիէննայի համար Աւստրիոյ մէջ այն գործողութիւնք կատարած է, ինչ որ Թօալտոյ իրմէ յառաջ Բատուայի կլիմային նկատմամբ կատարած էր։

Ըստ Բիլկրամի, որ 25 տարուան մէջ (1763-1787) կատարուած օդերեւութաբանական զննութիւններն աչքէ անցուցած է, միեւնոյն լուսնոյ երեւոյթին 100 անգամ կրկնութեան միջոցին Վիէննայի մէջ օդոյ փոփոխութեանց թիւն եղած է

Լուսնոյ ծննդեան համար	58
Լուսնոյ լրման համար	63
Քառորդութեանց համար	63
Մերձակէտին համար	72
Հեռակէտին համար	64
Մերձակէտին համար տեղի ունեցող լուսնոյ ծննդեան համար	80
Հեռակէտին ժամանակ տեղի ունեցող լուսնոյ ծննդեան համար	64
Մերձակէտին վրայ տեղի ունեցող լիալուսնոյ համար	81
Հեռակէտին վրայ տեղի ունեցող լիալուսնոյ համար	68

Արդ այս տախտակին վրայ կատարուած պարզ խուզարկութիւն մ'այն հետեւութիւնն յառաջ կը բերէ թէ նոր լուսինն օդոյ փոփոխութեանց մասին միւս բոլոր լուսներեւոյթներէն նուազ ազդեցութիւն ունի։ Արդ ասոր ըստ ամենայնի հակառակն յառաջ կուգայ Թօալտոյի տախտակներէն։ Դարձեալ այս հետեւութեանց բոլորովին հակառակ է նաեւ ժողովրդական կարծեաց պահանջածը։

Հ. ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
287 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ դրամագլխոյն և ընկերութեան բոլոր շահերուն

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՍՐՖԷՅԹ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱԹԱ, ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԽԱՆ

ԿՈՒՆՍԷԹ-ԻՒՂ-ԼՈՒՂԱԹ
ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Աշխատասիրողք
Մէհէմմէտ Ճէվատ և Մէհմէտ Աշճան

Պաշտօնեայք հասարակաց կրթութեան
Գրաքննութեան սենեկի

Հրատարակիչ
Գարեգին Պաղտատլեան

Հրատարակուեցաւ Բ. հատորին 15րորդ տետրն ևս ։ Այս առթիւ կը ծանուցուի թէ բաժանորդագրութիւնը փակուած է ։

ՉԱՐԼԶ ՏՕՆԱԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

79, Քուին Սթրիթ, Լոնտոն

Կը շարունակեն ընդունիլ ամեն տեսակ ապրանք վաճառելու համար ի Լոնտոն, ի Լիվրբուլ կամ ուրիշ որ և է նաւահանգստի մէջ, և սովորական դիւրութիւններն կ՚ընծայեն այն յաճախորդաց, որք կանխիկ դրամով կանխավճար ստանալ կը փափաքին, ինչպէս նաեւ յանձն կ՚առնուն յանձնարարողչէքով Անգղիական ապրանքներ և տարագործութիւններ գնել և նաւով ղրկել ։

VICHY

ՎԻՇԻ

Վաւերական, Փարիզ 28 Պուլվար Մօնմարթր.

GRANDE GRILE. — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար ևայլն ։

HOPITAL. — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, տխրծակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն ։

CÉLESTINS. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի) ։

HAUTERIVE. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական ։

Աղբիւրին անունը պէտք է մնտռել շիշերու քաքսիւլին վրայ ։

Պոլսոյ ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի ։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Ետրլի խմալը սիյահ վէ պէյազ վաքթա

Աթիգ դըյէ խաչ պին սէքիզ եիւզ տօգսան եէտի.

Ճէտիտ դըյէ պէշ պին.

Պէհէր դըյէյի ճէտիտի եիւկիրմի ղուրուշտան.

Սիյահ Ֆրանսըզ թէլաթինի

Աթիգ դըյէ իքի պին խաչ եիւզ օթուզ սէքիզ.

Ճէտիտ դըյէ խաչ պին.

Պէհէր դըյէյի ճէտիտի օթուզ պէշ ղուրուշտան.

Իւչիւնճիւ Օրտույի Հիւմայունա կէօնտէրիլմէք իւզրէ, իթթիխազ օլունան նիւմունէլէրինէ, վէ շուրութը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգան միւպայեա օլունաճագ պալէատէ միւրագգամ իքի դալէմ վագթա իքի թէլաթին Ֆիյաթը մուրագգամալէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, Աղօսթօսը րումինին ալթընճը բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասար պիլ իճրա, մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիյի վիրիլէճէկինտէն, իճա իթմէկէ թալիպ օլանլարըն վէ Աղօսթօսը րումինին եէտինճի սալը կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ բաղլըպ պուլունանլարըն մագամը սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրեսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

3—3

31 Թէմմուզ 1300

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ
ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
677 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱՅԻ 677
ԳՈՒԼԷ-ԳԱԲՈՒ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՔ

Փոքր ՟ ղէյդ ՟ լուսանկար ՟ վայելչական ՟ կերպով ՟ կը ՟ հանուին

Տեսարանք Կ. Պոլսոյ
Արեւելեան հանդերձից պատկերներ
Լուսանկարչութեան վերաբերեալ նիւթեր
Գիները խիստ դիւրամատչելի են ։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ, ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ ԱԿՌԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 1, Պանճէ-գաբու, Կոստանդնուպոլիս

Դարուս ամենամեծ գիւտերէն մէկն է անտարակոյս ելեկտրական զօրութեան կիրառութիւնն յօգուտ մարդկային ազգին։ Ասոնց մէջ թերեւս կարեւորագոյն է այն արդիւնքն զոր կը մատուցանէ նա գործնական բժշկութեան, յորոց մի է նաև ատամնաբուժութեան տուած նոր և հրաշալի օժանդակութիւնն ։ Այս է ելեկտրական աքցանն, ճարտարարուեստ հնարք ոռով կ՚անհետանան ամէն խոչ և խութ, ցաւ կամ տագնապ որք ակռայ հանելու գործողութիւնն այնքան դժուարամերձ կ՚ընէին հասարակաց ։ Այսուհետև շնորհիւ ելեկտրական գործւոյն, ակռայ հանելն դիւրամատոյց կ՚ընծայուի փափկագոյն մարդոց իսկ, յորոց յական թօթափել անզգայաբար կ՚ելլեն ատամունք, առանց որ և է փոքրագոյն ցաւ մը պատճառելու ։ Ելեկտրական ատամնահանութիւնն գեռ հազիւ երեւեալ յԱմերիկա, արդէն իսկ սահմանեալ է մարդկային ազգիս մեծ ծառայութիւն մատուցանելու որոյ ի մանակցութիւն կը հրաւիրէ Ս. Խաչատուրեան իւր բազմաթիւ յաճախորդքն, ինչպէս նաև զամէն տառապեալս ատամնախօթութեամբ ։ Փորձը կրնայ ապացուցանել թէ այս նոր եղանակաւ կարելի է ոչ միայն առանց ցաւի հանել ակռայն, այլոր ոչ նուազ պիտանացու է, ելեկտրական զօրութեան ազդեցութեամբ առաւել եւս կը բարուքի մնացեալ ակռաներուն առողջական վիճակն ։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՈԸԼԻԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ – Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան – Պ. Ժ. Վ. Ուիթալ, Եօրկիստիս խան, Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալէքսիատի խան, Թ. 15։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԽԸՏԻՎԻՅԷ
ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

ՖԱՅՈՒՄ շոգենաւն, նաւապետ ԲԷՐԵՅՐԱ, պիտի մեկնի յառաջիկայ Չորեքշաբթի, Օգոստոս 20, ժամը $4\frac{1}{2}$ին

Խըտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամեն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր և Բիրէա հանդիպելով ։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները ։ Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր ։

Ուղեւորներու և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամուրջին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ճիւղը, Վօյվօտա փողոց, Եուսուֆ Իզզէտտին խան ։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

առաջին կարգի սեղան ։ Սենեկապաս կին մը յատկացուած է տիկնանց սրահին ։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի ։ առաջին ատտիճանի տոմսակք մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւէն հանդիպած ո՛ և է նաւահանգիստն ելնելով, օրերով ժամանակ անցնեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն ։ Առնուազն երեք անգամէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ % 10 զեղչ մը կը լինի ։ Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ % 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ ճաշը ։ Ընտանեաց համար այս զեղչն % 15 է ։ Երթ ու դարձի տոմսակք մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչեւ Յուլիսի սկիզբը գնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են ։

Ծանօթ. — Խըտիվիէ ընկերութեան Կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամեն ուրբաթ Սուէզէն ելնելով, շաբաթը մէկ անգամ Եամպօ, Ճիտտէ և Սուաքիմ. և տասնևհինգ օրն անգամ մը Մասովա, Հօտէյտա և տէնի ծովածոցին մէջ, Թաճուրա, Զէյլա, Պարպարա և տէնի նաւահանգիստները կը հանդիպին ։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պրէս
Արարատ	2,500	Ուոճըրս
Արգամիա	2,500	Քրուիքշանք
Լազոնիա	2,500	Ռեյկս
Մասետոնիա	3,500	Մարշ
Բուլկեիա	2,800	Ֆօթըրճիլ

Մաւերոնեա շոգ. Օգոստոս 15ին Պաթում...

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անվերսի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարստին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրս	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Բիդօ	2,800
Տրադօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Էրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կայիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտանօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Վանտօ	3,600
Քէլրօ	2,000	Եէտտօ	3,600
Քօճիօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Քօճիօ շոգենաւն Անգլիայէն աստ հասաւ և իւր բեռն աստ պարպելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի ։

Թօլէտօ շոգ. նաւապետ Մոնրօ, Յուլիս 27ին Անգլիայէն մեկնեցաւ Մալթա, Իզմիր, Պոլիս և Օտեսա երթալու համար և Օգոստոս 14ին աստ կ՚սպասուի ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ՚ընծայուի ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

մէն աստ պիտի գայ և անմիջապէս Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի ։

Բոսֆոր շոգենաւն Օգոստոս 15ին Լիվրբուլէն աստ կ՚սպասուի ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ՚ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար ։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց ։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամիսը քանի մ՚անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սէրվիա	7,800
Սէֆալօնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քադալօնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտօն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Ալէբբօ շոգենաւը, նաւապետ Հավիս, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով և ի մօտոյ Լիվրբուլ պիտի ուղևորի ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոննոյ	Անուանք	Թոննոյ
Քանոբուս	4200	Ոզիրիս	3000
Ֆարոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ագլանդիք	1700
Թեպէ	3250	Լոդիւս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	Սեոիլ	700

Բէրա շոգ. նաւապետ Ֆորէսթըր Օգոստոս 16ին չաբաթ օր ուղղակի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի ։

Օսմանլի շոգ. նաւապետ Ուիլլըքս, ի մօտոյ Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի ։

Սեսոստրիս շոգ. օգոստ 25ին Լիվրբուլէն աստ կ՚սպասուի ։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Գործակատար
Մէյտանըճըք փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
51, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայի և Բաթումի միջև կանոնաւորապէս բանող

Տրապիզոն և Սամսոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէուզ, որ Յուլիս 30ին Մարսիլիայէն և Օգոստոս 17ին Պոլսէն պիտի մեկնի ։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէնկրէլի ։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելից միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աճճերիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալգասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օբորթօյ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Սպէնիշ շոգ. նաւապետ Րիչարտ Օտեսայէն աստ վերադարձաւ և ամսոյս 19ին ուղղակի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի ։

Ֆլամինեան շոգենաւը, նաւապետ Ռամբսթոնկ ամսոյս 18ին Լիվրբուլէն աստ կ՚սպասուի ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ՚ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Նէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլերրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

[illegible: sideways railway/ferry timetable]

ԺԱՄԱԳՈՐԾ

20 ՖՆՔ. 95 ՂՇ. | 95 ՂՇ. ՖՐ. 20 ՖՐ Փ.

Գ. Է. ՍԷԼՎԱՃԵԱՆ

ՄԱՀՄՈՒՏ-ՓԱՇԱՅԻ ԳԼՈՒԽ ԹԻՒ 244.

Իւր արհեստական փորձառութիւնը գնահատող Արգոյ Հասարակութեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ այս անգամ Բարիզու ամենէն նշանաւոր գործարաններէն միոյն մէջ պատրաստել տուած է նշանակեալ գնով նմանը ցարդ չտեսնուած կոթէն լարուող և խիստ ձեւաւոր ժամացոյցներ որոց 20 տարի կանոնաւոր բանիլն կերաշխաւորէ, եթէ տարին անգամ մը միայն իւղոտուին ։

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին ։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE
Insurance company
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ

Լոնտոնի և Էտինպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն — Անգլ. Լիր.

Արտօնեալ դրամագլուխ		3,000,000
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ		2,500,000
Վճարեալ »	625,000	
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահականութեանց դէմ	1,592,235	
Կեանքի պատահականութեանց դէմ պահեստի դրամ	3,841,194	
		6,058,429
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	1,186,865	
Կենաց ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	551,307	
		1,738,172

NORTHERN
Assurance company
ՆՈՐԹՀԸՐՆ

Լոնտոնի և Էպէրտինի ապահովութեան ընկերութիւն — Անգլ. Լիր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ		3,000,000
Վճարեալ »	300,000	
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահականութեանց դէմ	811,871	
Կեանքի պատահականութեանց դէմ պահեստի դրամ	1,778,300	
		2,890,171
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	520,206	
Կեանքի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	251,572	
		771,778

Ստորագրեալս իւր բազմաթիւ յաճախորդաց և քաղաքիս ընդհանուր յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ ինքն վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուի, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանէ ։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովն ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինք ներկայացնել ։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունիլ, ինչպէս Բերայի, Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն և գաւառները ։

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

Ծովային ապահովութեան ընկերութիւն

Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

Ստորագրեալը, շոգենաւներու և առագաստաւորներու մէջ ի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն ստացած է ընկերութեան կողմէ ։

Գիներուն և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Քօմիսիօն խանի անկիւնը երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն, առ

Կ. Պոլսոյ Ընդհ. Գործակատար յիշեալ Ընկերութեանց
ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ